

WIADOMOŚCI HANDLU ZAGRANICZNEGO

rynki towarowe

ROK III 31. PAZ. 1951
Nr. 26 (29)

Tylko do użytku służbowego

S p i s   r z e c z y

	Str.
Zbiory pszenicy w Zachodniej Europie	1
Produkcja mięsa w Danii	7
Sytuacja miesna w Argentynie	8
Sytuacja na rynku miesnym w Wielkiej Brytanii	10
Sytuacja na rynku jajczarskim w Danii	12
Mniejsza produkcja cukru w Europie	16
Informacje z międzynarodowego rynku nasion oleistych	17
Meldunki z rynku węglowego	21
Ceny niektórych rud metali nieżelaznych	31
Obroty zagraniczne W.Brytanii w dziedzinie chemikalii	33
Wiadomości z międzynarodowego rynku kauczuku	37
Z międzynarodowego rynku celulozy i papieru	41
Bawełna	45
Wełna	49
Wiadomości z międzynarodowego rynku żelaza i stali	55
Meldunki z międzynarodowego rynku metali kolorowych	58
Zwyżka cen obrabiarek w Stanach Zjednoczonych	65
Zwyżka cen samochodów francuskich	66

...ooo000ooo...

TABELA PRZELICZEN

ZBOŻA, JARZYNY I JAJA		C U K I E R		W E Ż I N A	
<u>Przeliczenie amerykańskie</u>					
1 bushel owsa =	32 lb.		1 tona cukru surowego =	0,9346 t cukru rafinowanego	
" pszenicy =	60 lb.		1 tona cukru surowego =	0,9 t cukru rafinowanego	
" jęczmienia =	48 lb.				
" słodu =	34 lb.				
" żyta =	56 lb.				
" ziemniaków =	60 lb.				
" cebuli =	54 lb.				
" fasoli =	30 lb.				
" /świeżej/					
Dla U.S.A. i Kanady - 1 tona mąki eksportowanej =					
					1,33 t ziarna
dla innych państw - 1 tona mąki eksportowanej =					
					1,22 t ziarna
<u>Przeliczenia angielskie</u>					
1 bushel owsa =	39 lb.				
" pszenicy =	60 lb.				
" jęczmienia =	50 lb.				
" żyta =	56 lb.				
" cebuli =	56 lb.				
1 quarter owsa =	312 lb.				
" pszenicy =	480 lb.				
" jęczmienia =	400 lb.				
<u>jaja w skorupce</u>					
1 Great Hundred /G.Hunds./					120 szt
145 gt.hunds = 1 long ton					1,016047 t
1 Case /amerykańskie/					30 tuzinów
<u>jaja bez skorupki</u>					
1 cwt. jaj w płynie lub zamrożonych =					1,120 szt.
1 cwt. albuminy					5,600 szt
1 cwt. jaj w proszku /bez albumin/ =					4,500 szt

WZAR I DUGOSC I

Amerykańskie

inch	= 2,5400 cm
foot = 12 inches	= 0,3048 m
yard = 3 feet	= 0,9144 m
mile = 1,760 yards	= 1,60935 km

Angielskie

inch	= 2,5400 cm
foot = 12 inches	= 0,3048 m
imperial yard = 3 feet	= 0,9144 m
fathom = 6 feet	= 1,8288 m
pole rod, perch = 5 1/2 yards	= 5,02919 m
chain = 22 yards	= 20,1168 m
furlong = 220 yards	= 0,20117 km
statute mile = 1,760 yards	= 1,60934 km
nautical mile, knot = 2,027 2/3 yards	= 1,854 km
league = 5,280 yards	= 4,828 km

M I A R Y P O W I E R Z C H N I

Amerykańskie

square inch	= 6,4516 cm ²
square foot = 144 square inches	= 0,0929 m ²
square yard = 9 square feet	= 0,83613 m ²
acre = 4,840 square yards	= 0,40469 ha
square mile = 640 acres	= 258,9998 ha

Angielskie

square inch	= 6,4516 cm ²
square foot = 144 square inches	= 0,0929 m ²
square yard = 9 square feet	= 0,83613 m ²
square rod, pole, perch	= 25,29281 m ²
rood = 1,210 square yards	= 0,10117 ha
acre = 4,840 square yards	= 0,40469 ha
square mile = 640 acres	= 258,9998 ha

WZAR I OBJĘTOŚCI

Amerykańskie

cubic inch /cu.in./	= 16,3872 cm ³
cubic foot /cu.ft./ = 1,728 cu.in.	= 0,02832 m ³
cubic yard /cu.yd./ = 27 cu.ft.	= 0,76456 m ³
board foot /bd.ft./ = 144 cu.in.	= 2,35974 dm ³
Board Measure /B.M./ = 1,000 bd.ft.	= 2,35974 m ³
Cord = 128 cu.ft.	= 3,62456 m ³

dla ciał stałych

U.S. dry quart	= 1,10123 l.
U.S. peck = 8 dry quart	= 8,80982 l.
U.S. bushel = 4 pecks	= 35,239 l.

dla płynów

U.S. liquid quart	= 0,94636 l.
U.S. liquid gallon = 4 l. quarts	= 3,78543 l.
U.S. barrel = 42 l. gallons	= 1,68987 hl.

Angielskie

cubic inch /cu.in./	= 16,3872 cm ³
cubic foot /cu.ft./ = 1,728 cu.in.	= 0,02832 m ³
cubic yard /cu.yd./ = 27 cu.ft.	= 0,76456 m ³
cubic fathom = 216 cu.ft.	= 6,11627 m ³
load = 50 cu.ft.	= 1,416 m ³
Cord = 128 cu.ft.	= 3,62456 m ³
Register Ton = 100 cu.ft.	= 2,83161 m ³

dla ciał stałych

gallon = 4 quarts	= 4,54596 l.
bushel = 8 gallons	= 36,368 l.
strike = 2 bushels	= 72,735 l.
sack, bagl = 3 bushels	= 1,09103 hl
barrel = 36 gallons	= 1,63654 hl
quarter = 4 strikes	= 2,90942 hl
chaldron = 4 1/2 quarters	= 13,09248 hl
Loaf, wey = 40 bushels	= 14,5470 hl
Last = 80 bushels	= 29,0944 hl

dla płynów

gill	= 0,14206 l.
pint = 4 gills	= 0,56824 l.
quart = 2 pints	= 1,13649 l.

Angielskie - dla płynów /c.d./

imperial gallon = 4 quarts	= 4,54596 l.
peck = 2 gallons	= 9,09193 l.
imperial bushel = 4 pecks	= 0,36368 hl
quarter = 8 bushels	= 2,90944 hl
barrel = 34,97 gallons	= 1,5899 hl

W A G I

Amerykańskie

grain	= 0,0648 g
ounce	= 28,349 g
pound /lb./	= 0,45359 kg
cental = 100 lb.	= 45,359 kg
short ton = 2000 lb.	= 907,185 kg
long ton = 2240 lb.	= 1,016 047 t

Angielskie

grain	= 0,0648 g
dram	= 1,7720 g
ounce /oz./ = 16 drams	= 28,349 g
imperial pound /lb./ = 16 oz.	= 0,45359 kg
customary stone = 8 lb.	= 3,62874 kg
legal stone = 14 lb.	= 6,35029 kg
quarter = 28 lb.	= 12,70059 kg
hundredweight /cwt./ = 4 quarters	= 50,802 kg
short ton = 2000 lb.	= 907,185 kg
long ton) = 20 cwt.	= 1,016047 t

kanadyjskie

cwt. = 100 lb.	= 45,359 kg
ton = 20 cwt.	= 907,185 kg

	Anglia - £	Argentyna peso	Austria - schil.	Belgia - fr.	Brazylia - cruz.	Dania - kor.	Finlandia - mk.	Francja - fr.	Holandia - fl.	Indie - rupia	Włocny Zach. DM	Norwegia - kr.	Pakistan - rupia	Paraja - rial	Polaka - zł.	Włocny - lir	Szwecja - kr.	Szwajcaria - fr.	Stany Zjedn. \$	Z.S.R. - rubel
Anglia - £	1	33,271	60,176	140,00	51,804	19,337	643,97	24,948	10,638	13,333	11,760	20,000	9,2654	90,997	11,200	1750,0	14,493	12,038	2,8000	11,200
Argentyna - peso	0,0055	1	1,5323	3,5650	1,3191	0,4924	16,983	24,948	0,2709	0,3395	0,3066	0,5093	0,2359	2,3172	0,2852	44,563	0,3690	0,3065	0,0713	0,2852
Austria - schil.	0,0166	0,6526	1	2,3265	0,8608	0,3213	10,701	16,291	0,1768	0,2216	0,1954	0,3324	0,1540	1,5122	0,1861	29,081	0,2408	0,2000	0,0465	0,1861
Belgia - fr.	0,0071	0,2805	0,4298	1	0,3700	0,1381	4,5998	6,9979	0,0750	0,0952	0,0840	0,1429	0,0662	0,6500	0,0800	12,800	0,1035	0,0860	0,0200	0,0800
Brazylia - cruz.	0,0193	0,7575	1,1616	2,7025	1	0,3733	12,431	18,912	0,2054	0,2574	0,2270	0,3861	0,1789	1,7566	0,2162	33,781	0,2798	0,2324	0,0541	0,2162
Dania - kor.	0,0516	2,0310	3,1119	7,2400	2,6790	1	33,303	50,665	0,5502	0,6895	0,6081	1,0343	0,4792	4,7059	0,5792	90,500	0,7495	0,6225	0,1448	0,5792
Finlandia - mk.	0,0016	0,0610	0,0934	0,2174	0,0804	0,3003	1	1,5213	0,0165	0,0207	0,0183	0,0311	0,0144	0,1413	0,0174	2,7175	0,0225	0,0187	0,0044	0,0174
Francja - fr.	0,0010	0,0401	0,0614	0,1429	0,0529	0,1974	0,65731	92,092	1	1,2533	1,1054	1,8800	0,8709	8,5538	1,0528	164,50	1,3623	1,1316	0,0029	0,0114
Holandia - fl.	0,0940	3,6914	5,5556	13,160	4,8696	1,8177	60,534	73,478	0,7978	1	0,8820	1,5000	0,6949	6,8248	0,8400	131,25	1,0870	0,9028	0,2100	0,8400
Indie - rupia	0,0750	2,9453	4,5132	10,500	3,8852	1,4503	48,298	83,310	0,9046	1,1338	1	1,7007	0,7879	7,7361	0,9524	148,81	1,2324	1,0236	0,2381	0,9524
Włocny Zach. - DM.	0,0850	3,3394	5,1171	11,905	4,4052	1,6443	54,761	73,478	0,9046	1,1338	1	1,7007	0,7879	7,7361	0,9524	148,81	1,2324	1,0236	0,2381	0,9524
Norwegia - kr.	0,0500	1,9635	3,0088	7,0000	2,5901	0,9668	32,109	48,985	0,5319	0,6666	0,5880	1	0,4633	4,5499	0,5500	87,499	0,7246	0,6019	0,1400	0,5600
Pakistan - rupia	0,1079	4,2384	6,4947	15,110	5,5911	2,0870	69,503	105,74	1,1482	1,4390	1,2692	2,1586	1	9,8213	1,2088	188,88	1,5642	1,2992	0,3022	1,2088
Paraja - rial	0,0109	0,4316	0,6613	1,5385	0,5693	0,2125	7,0768	10,766	0,1169	0,1465	0,1292	0,2198	0,1018	1	0,1231	19,231	0,1593	0,1323	0,0308	0,1231
Polaka - zł.	0,0893	3,5063	5,3729	12,500	4,6253	1,7265	57,498	87,474	0,9498	1,1905	1,0500	1,7857	0,8273	8,1248	1	156,25	1,2940	1,0748	0,2500	1
Włocny - lir	0,0006	0,0224	0,0344	0,0800	0,0296	0,0110	0,36798	0,5598	0,0061	0,0076	0,0067	0,0114	0,0053	0,0520	0,0064	1	0,0083	0,0069	0,0016	0,0064
Szwecja - kr.	0,0690	2,7097	4,1522	9,6600	3,5744	1,3342	44,434	67,599	0,7340	0,9200	0,8114	1,3800	0,6393	6,2788	0,7728	120,75	1	0,8306	0,1932	0,7728
Szwajcaria - fr.	0,0831	3,2623	4,9990	11,630	4,3034	1,6068	53,495	81,385	0,8837	1,1076	0,9769	1,5614	0,7697	7,5593	0,9304	145,38	1,2039	1	0,2326	0,9304
Stany Zjedn. \$	0,3571	14,025	21,492	50,000	18,501	6,9060	229,99	349,90	3,7993	4,7619	4,1999	7,1429	3,3090	32,499	4,0000	625,00	5,1760	4,2992	1	4,0000
Z.S.R. - rubel	0,0893	3,5063	5,3729	12,500	4,6253	1,7265	57,498	87,474	0,9498	1,1905	1,0500	1,7857	0,8273	8,1248	1	156,25	1,2940	1,0748	0,2500	1

Wł. walutowe przy sprzedaży. Podane przy kupnie - 5,00 nose za 1.

Anglia - £	1	802,29	140,00	0,9749	10,667	1	1,007,9	5,4880	8,5716	8,7390	11,200	419,98	2,8000	7,8409	5,3201	9,3802	32,867	11,200
Bułgaria - lewa	0,0012	1	0,1745	0,0012	0,0133	0,0012	1,2563	0,0068	0,0169	0,0109	0,0139	0,5234	0,0035	0,0098	0,0066	0,01169	0,0409	0,0139
Czechosłowacja - korona	0,0071	5,7307		0,0070	0,0762	0,0071	7,1994	0,0392	0,0612	0,0624	0,0800	2,9999	0,0200	0,0560	0,0380	0,0670	0,2347	0,0800
Egipt - £ egip.	1,0257	822,92	143,60	1	10,941	1,0257	1,033,8	5,6292	8,7920	8,9637	11,488	430,78	2,8720	8,0425	5,4569	9,6214	33,7129	11,488
Indonezja - rupia	0,0938	75,215	13,125	0,0914	1	0,0938	94,492	0,5155	0,8035	0,8193	1,0500	39,373	0,2625	0,7308	0,4980	0,8794	3,0813	1,0500
Izrael - i izr.	1	802,29	140,00	0,9749	10,667	1	1,007,9	5,4880	8,5716	8,7391	11,200	419,98	2,8000	7,8409	5,3201	9,3802	32,867	11,200
Japonia - yen	0,0010	0,7960	0,1389	0,0010	0,0106	0,0010	1	0,0054	0,0085	0,0087	0,0109	0,4167	0,0028	0,0078	0,0528	0,0093	0,0326	0,0111
Kolumbia - peso	0,1022	146,19	25,510	0,1776	1,9436	0,1022	183,66	1	1,5619	1,5924	2,0408	76,526	0,5102	1,4287	0,9694	1,7092	5,9899	2,0408
Malaje - \$ mal.	0,1167	93,601	16,333	0,1137	1,2444	0,1167	117,59	0,5403	1	1,0196	1,3066	48,997	0,3267	0,9147	0,6207	1,0943	3,8345	1,3067
Paragwaj - guarani	0,1144	91,805	16,020	0,1116	1,2206	0,1144	115,33	0,5280	0,9808	1	1,2816	48,057	0,3204	0,8972	0,6088	1,0734	3,7610	1,2816
Polska - zł.	0,0893	71,633	12,500	0,0870	0,9524	0,0893	89,993	0,4900	0,7653	0,7303	1	37,438	0,2500	0,7001	0,4750	0,8375	2,9346	1
Rumunia - leja	0,0024	1,9103	0,3334	0,0023	0,0254	0,0024	2,3999	0,0131	0,0204	0,0208	0,0266	1	0,0067	0,0186	0,0127	0,0223	0,0782	0,0267
Stany Zjedn.-\$	0,3571	286,53	50,000	0,3482	3,8095	0,3571	359,97	1,9600	3,0613	3,1211	4,000	149,99	1	2,8003	1,9000	3,3500	11,738	4,000
Turecja - £ tur.	0,1275	102,32	17,855	0,1243	1,3604	0,1275	128,55	0,6999	1,0932	1,1145	1,4284	53,562	0,3571	1	0,5785	1,1963	4,1918	1,4284
Urugwaj - peso	0,1880	150,80	26,315	0,1833	2,0050	0,1880	189,45	1,0316	1,6112	1,6426	2,1052	78,941	0,5263	1,4738	1	1,7631	6,1779	2,1052
Wenezuela - bolivar	0,1066	85,530	14,925	0,1039	1,1371	0,1066	107,45	0,5851	0,9138	0,9316	1,1940	44,773	0,2985	0,8339	0,5671	1	3,5039	1,1940
Węgry - forint	0,0304	24,410	4,2595	0,0297	0,3245	0,0304	30,665	0,1670	0,2608	0,2658	0,3407	12,777	0,0852	0,2386	0,1618	0,2854	1	0,3407
ZSRR - rubel	0,0893	71,633	12,500	0,0870	0,9524	0,0893	89,993	0,4900	0,7653	0,7303	1	37,498	0,2500	0,7001	0,4750	0,8375	2,9346	1

ton w przeliczeniu na węgiel kamienny, w stosunku do sezonu 1950/51. Dania po raz pierwszy w historii importuje węgiel z Grenlandii.

RYNEK KAUCZUKU: W pierwszej połowie października notowania cen na rynku londyńskim wykazują tendencje nieregularne. Pierwsza dekada miesiąca przynosi osłabienie rynku z ceną 44 1/2 d za lb natychmiast /notowana w dniu 10.X./ . W następnym tygodniu występuje lekka wyżka i cena podnosi się do 48 3/4 d za lb. Import kauczuku naturalnego przez kraje kapitalistyczne w okresie od stycznia do czerwca b.r. wykazuje znaczny wzrost za wyjątkiem Stanów Zjednoczonych.

RYNEK BAWELNY: Bank Importowo-Eksportowy w USA przyznał Niemcom Zachodnim kredyt w wysokości 50 mln \$ na zakup bawełny amerykańskiej /Ogólna suma kredytów przyznanych na ten cel importerom bawełny amerykańskiej przez I - E.Bank wyniesie 500 mln \$ /. Najważniejszym wydarzeniem w początkach października było ogłoszenie w dniu 8.X. przez Departament Rolnictwa USA szacunku zbiorów bawełny w sezonie 1951/52, który jest o 360 tys. bel niższy od szacunku z 8. IX. W związku ze zwiększeniem się popytu na rynku nowojorskim nastąpił wzrost cen do poziomu lipcowego. Rynek aleksandryjski wykazał przy końcu września i w pierwszych dniach października tendencję wyżkową, spowodowaną znacznym popytem ze strony zagranicy. W dniu 4.X. notowano gat. Karnak 126 talarów za kantar. Od tego momentu rozpoczęła się zniżka w wyniku której płacono w dniu 11.X. za ten sam gatunek 116,40. Ostatnie zbiory w Egipcie wykazują pogorszenie się jakości włókna i spadek ilościowy.

RYNEK WEŁNY: Wzmocnienie rynku, występujące przy końcu września przeszło w pierwszej dekadzie października w gwałtowną wyżkę cen na aukcjach australijskich. Przeciętnie ceny osiągnięto w drugim tygodniu wyżki były o 52% wyższe od cen w tygodniu 14 - 21 września. Dla niektórych gat. wyżka osiągnęła 75%. Jednocześnie ze wyżką cen w Australii nastąpił wzrost cen w Afryce Płd. w okresie 1.X. - 8.X. Odwrócenie tendencji wyżkowej nastąpiło w Australii 10 października, a w Afryce 8 tegoż miesiąca. Przeciętnie ceny w tych ośrodkach spadły o 10 - 15% w ciągu pierwszego dnia zniżki.

RYNEK ŻELAZA I STALI: Anglia jest jedynym krajem w Europie nie wykazującym w pierwszej połowie 1951 r. wzrostu produkcji stali w stosunku do analogicznego okresu 1950 r. Ogólna produkcja stali w Europie /bez ZSRR/ wzrosła w/g ECE - 10%. Brak stali w Anglii powoduje poważne przestoje w niektórych zakładach przemysłu metalowego. Wzrost wewnętrznych cen stali we Francji. Bardzo silna tendencja na rynku belgijskim ulega dalszemu wzmocnieniu.

RYNEK METALI KOLOROWYCH: Szósta Konferencja Międzynarodowej Grupy Studiów Cyny nie przyniosła żadnych pozytywnych rezultatów. Zerwanie rozmów boliwijsko-amerykańskich na skutek nieustępliwego stanowiska Boliwii domagającej się \$ 1.50 za lb. W drugiej dekadzie października londyński rynek cyny wykazywał wzmocnienie tendencji. W dn.17.X. cena osiąga poziom £ 1020 - £ 1030 za long tonę natychmiast.

Międzynarodowa kapitalistyczna Konferencja Materiałowa ogłosiła z początkiem października przydziały metali na IV kwartał: miedzi - 677.1 tys.ton, cynku - 469,2 tys.ton, niklu - 31.1 tys.ton i kobaltu - 2,0 tys.ton. W USA dalsze 30.000 ton miedzi zwolniono z zapasów strategicznych na rynek wewnętrzny. Stany Zjednoczone podnoszą oficjalne ceny ołowiu i cynku.

Zboża i okopowe

Zbiory pszenicy w Zachodniej Europie

W całej Zachodniej Europie łącznie ze Skandynawią żniwa były w tym roku opóźnione przez deszczową pogodę. Wskutek tego też stan zboża uległ pogorszeniu i rezultaty zbiorów były gorsze od przewidywanych.

Od czasu wojny produkcja pszenicy w Europie Zachodniej utrzymuje się stale na niższym poziomie niż w okresie przedwojennym. Ilustruje to poniższa tablica:

Zbiory pszenicy w tys. ton				
kraj	1934-38	1949	1950	1951 x/
Anglia	1.733	2.239	2.562	2.199
Austria	417	352	385	401
Irlandia	178	367	359	272
Niemcy Zach.	2.505	2.473	2.617	2.928
Francja	8.143	8.096	7.712	7.033
Włochy	7.254	7.011	7.574	6.912
Hiszpania	4.364	2.583	3.396	4.407
Portugalia	477	411	531	605
Holandia	430	426	296	259
Belgia	450	597	590	566
Dania	383	299	299	272
Szwajcaria	169	254	185	207
Finlandia	412	323	302	261
Szwecja	696	699	671	588
Norwegia	56	66	65	63
Ogółem	27.677	26.196	27.544	26.973
x/ dane prowizoryczne				

Po odliczeniu zbiorów Anglii i Irlandii, które są wprawdzie znacznie niższe niż w roku 1950, przekraczają jednak zbiory przedwojenne o przeszło 1/2 miliona ton, okaże się, że zachodnio-europejskie kraje kontynentalne i skandynawskie mimo wysiłków czynionych od zakończenia wojny na ogół nie są w możności przekroczyć ani nawet osiągnąć przedwojennego poziomu produkcji. Wprawdzie część z pośród nich podniosła swą produkcję dzięki zwiększeniu wydajności, w pozostałych jednak krajach nawet przy jej wzroście nie osiągnięto przedwojennego poziomu produkcji.

Powód tego stanu rzeczy leży w zmniejszeniu obszaru uprawy pszenicy w większości krajów zachodnio-europejskich, jak to wykazuje poniższa tablica:

Obszar uprawy pszenicy w krajach zachodnio-europejskich w tysiącach akrów.

kraj	1935-39	1948-50	przyrost lub zmniejszenie
Austria	615	525	- 90
Belgia	400	375	- 25
Dania	320	195	- 125
Francja	12.580	10668	- 1912
Finlandia	260	433	+ 173
Grecja	2.150	2017	- 133
Hiszpania	10.200	9777	- 423
Holandia	340	242	- 98
Norwegia	80	77	- 3
Portugalia	1.230	1673	+ 443
Szwajcaria	180	210	+ 30
Szwecja	760	792	+ 32
Włochy	12.630	11613	- 1017
Razem	41.745	38.597	- 3148

Zaledwie w czterech krajach zamieszczonych w tabeli obszar uprawy pszenicy wzrósł: w Finlandii o $\frac{2}{3}$, a w Portugalii o $\frac{1}{3}$ przedwojennej powierzchni uprawy, wzrost obszaru uprawy w Szwecji i w Szwajcarii był nieznaczny. Pozostałe kraje wykazują spadek obszaru uprawy, w wielu z nich nieznaczny, ale we Francji wynoszący przeszło 15%, w Holandii dochodzący do 30%, a w Danii przekraczający $\frac{1}{3}$ przedwojennego obszaru.

Równolegle ze zmniejszeniem uprawy pszenicy zmalał również obszar uprawy i innych zbóż z wyjątkiem jęczmienia. Całokształt obszaru uprawy zbóż na zachodnio-europejskim kontynencie przedstawia poniższa tabela.

Ogólna powierzchnia uprawy zboża na kontynencie zachodnio-europejskim w mln. akrów.

gatunek zboża	1939-40	1948	1949	1950
pszenica	41,7	38,4	37,8	38,4
żyto	6,9	6,3	6,2	6,0
jęczmień	9,4	9,7	9,9	10,2
owies	17,3	14,6	14,4	14,2
kukurydza	7,4	6,7	6,7	6,9
Ogółem	82,7	75,7	75,0	75,7

Jak widać lata powojenne wykazują tendencję stabilizacyjną ogólnego obszaru uprawy zboża na poziomie o około 10% niższym od przedwojennego. Stosunkowo największy spadek wykazał obszar uprawy owsa.

Wiadomości z rynków zbożowych

Na konferencji Komisji Gospodarczej dla Europy przedstawiciel Francji oświadczył, że wobec dużego zapotrzebowania na kukurydzę Francja reflektuje na zakup około 125 tys. ton kukurydzy z ZSRR.

Według urzędowych danych zbiorów kukurydzy w Argentynie ma wynieść w roku bieżącym około 2.600 tys. ton. Jest to znacznie lepszy rezultat od zeszłorocznego, klęskowego zbioru 840 tys. ton. Ponieważ jednak zapotrzebowanie krajowe wyniesie około 2 mln ton sfery gospodarcze liczą się z eksportem tylko około 0,5 mln ton, z czego 120 tys. ton zakupiła Francja.

Dania zakupiła ładunek jęczmienia pastawnego w Kanadzie po dolarów 63,50 za tonę.

W Antwerpii ceny kukurydzy amerykańskiej zależnie od terminów wahały się w początku października od \$ 91 - 93 za tonę. Kukurydza argentyńska była ceniona na około \$ 100 za tonę. Owies kanadyjski oferowano po \$ 75 - 79, zależnie od gatunku, żyto kanadyjskie - \$ 88,60 - 89,80. Wszystkie powyższe ceny rozumieć należy cif. Zapasy zboża w Antwerpii wynosiły na 30 września roku bieżącego: pszenica - 50 tys. ton, kukurydza - 9.100 ton, jęczmień - 13.700 ton a owies - 8.600 ton.

W początku października Szwajcaria zakupiła w USA kukurydzę po \$ 86,90 za tonę cif, ładunek październik-listopad.

Holandia nabyła jęczmień australijski gatunek "Chevalier" z dostawą od grudnia 1951 roku do czerwca 1952 roku. Cena została ustalona na \$ 102,90 za tonę /prawdopodobnie cif/. Kontrakt ma być zawarty na dużą ilość, co najmniej - jeden ładunek miesięcznie. Niemcy Zachodnie zakupiły w Argentynie jeszcze w końcu września roku bieżącego, w drodze przetargu, 40 tys. ton jęczmienia po \$ 103 i 104 za tonę cif oraz 15 tys. ton prosa po \$ 88 za tonę cif.

Poniżej podane są notowania kanadyjskiej giełdy zbożowej w Winnipeg na pszenicę Northern Manitoba Nr 1 w \$ za buszel:

<u>data</u>	<u>notowania</u>
1.10	239 7/8
2.10	239 7/8
3.10	239 7/8
4.10	239 7/8
5.10	239 7/8
9.10	239 3/4
16.10	239 1/2

Jak widać ceny ustaliły się na poziomie około 240 \$ z niewielkimi zmianami; stan ten trwa już od kilkunastu tygodni. W USA cena kukurydzy gwarantowana farmerom przez rząd została podniesiona z 163 \$ za buszel na kukurydzę zeszłoroczną do 173 \$ za buszel na kukurydzę z nowych zbiorów.

Dezorientacja na kanadyjskim rynku zbożowym

Spichrze Kanady były we wrześniu jeszcze ciągle zapełnione w znacznej części zeszłoroczną pszenicą niskiej jakości. Dotyczyło to szczególnie magazynów położonych w portach Wielkich Jezior. Oczekiwano, że dopiero w końcu października będzie można zacząć przewozić nową pszenicę do tych portów.

Anglia ograniczyła we wrześniu odbiór pszenicy z Kanady i przez to zwiększyła jeszcze obciążenie magazynów eksportowych Kanady. Istnieje obawa, że po częściowym opróżnieniu magazynów z zeszłorocznej pszenicy, pozostanie bardzo krótki okres do zimowej przerwy w żegludze. Okres ten nie pozwoli przewieźć dostatecznej ilości nowej pszenicy do portowych magazynów, któraby pozwoliła wykonać gromadzące się zapotrzebowania krajów importerskich. Dodatkowo utrudnia sytuację brak tonażu na Wielkich Jeziorach spowodowany zwiększonymi transportami rud dla przemysłu zbrojeniowego.

Angielskie zakupy zboża w Ameryce Północnej

Angielskie Ministerstwo wyżywienia zakupiło w końcu września w USA trzy transporty kukurydzy i częściowy ładunek prosa z dostawą od dwudziestego października do 5 listopada. Równocześnie w końcu września Ministerstwo zawarło kontrakt na dostawę około 41.000 ton pszenicy z Kanady. Transakcja ma być zawarta poza paktem pszenicznym, a ceny wynoszą: za gatunek manitoba Nr.3 - dolarów 72.98 za tonę i za gatunek manitoba Nr.4 - dolarów 71.96 za tonę - f.o.b., port Sw. Wawrzyńca.

Francja subwencjonuje import zboża

Francuski Minister rolnictwa podał do wiadomości, że rząd będzie subwencjonował import kukurydzy, owsa i jęczmienia. Subsidia mają wynieść około 5 miliardów fr.fr. i pozwolą na zakup około 6.000 ton kukurydzy, 100.000 ton owsa i 200.000 ton jęczmienia do końca roku operacyjnego, to jest do sierpnia 1952 roku.

Prócz tego istnieje zamiar zakupu około 400.000 ton kuchów.

Syria wstrzymuje eksport pszenicy

Rząd syryjski zabronił eksportu pszenicy i zarządził anulowanie już zawartych kontraktów. Zmniejszenie zbiorów pszenicy będące powodem powyższego zarządzenia ma za przyczynę przerzucenie się rolnictwa w niektórych okęgach kraju z pszenicy na bawełnę.

Perspektywy zbiorów pszenicy w Australii

Australijski urząd handlu zbożem przewiduje, że uzyska zaledwie około 3.950.000 ton pszenicy na cele handlowe, po odliczeniu ilości koniecznej na konsumpcję krajową, pozostałość nie wystarczy na wypełnienie zobowiązań w ramach paktu pszenicznego.

Przewiduje się, że powstały niedobór nie zostanie wyrównany wcześniej niż w ciągu dwóch następnych lat. Przyczyną powstałego niedoboru jest ciągle zmniejszanie się powierzchni uprawy pszenicy, które w ciągu ostatnich czterech lat wyniosło ponad trzy miliony akrów. Ziemia ta jest przeważnie obracana na pastwiska dla owiec.

Zbiór okopowych w Niemczech Zachodnich

Zbiór ziemniaków w Niemczech Zachodnich będzie mniejszy od rekordowego zeszłorocznego, wyniesie jednak wg szacunku z 10.X.51 około 24 mln ton. Również oczekiwany jest dobry zbiór buraków, oceniony jako większy od zeszłorocznego.

Eksport ziemniaków z Niemiec Zachodnich

Hamburscy eksporterzy obliczają eksport ziemniaków z Niemiec Zachodnich w I półroczu 1951 r. ogółem na 94.727 ton, w porównaniu z 40.271 ton w analogicznym okresie 1951 r. Wywóz sadzeniaków stanowił przeszło połowę tego eksportu, bo 48.231 ton, z czego 20.223 tony zakupiła Hiszpania, 5.939 ton - Francja, 1.871 ton - Chile i 1635 ton - Bryzylia.

W eksporcie ziemniaków jadalnych pierwsze miejsce, jako odbiorca, zajęły Włochy.

Dobry urodzaj 1950 r. pozwolił pierwszy raz po wojnie na eksport ziemniaków jadalnych. Przewiduje się w bieżącym roku rolniczym możliwość zwiększenia eksportu sadzeniaków do Południowej Ameryki, gdzie uprawa ziemniaków została znacznie zwiększona w okresie powojennym. Eksport ten odbywa się głównie od listopada do kwietnia.

Import wczesnych ziemniaków do Niemiec Zachodnich osiągnął w I półroczu 1951 r. 31.000 ton, z czego Włochy dostarczyły 28.852 tony. Sadzeniaków importowano tylko 38 t.

Zwierzęta i artykuły pochodzenia zwierzęcego

Produkcja mięsa w Danii zwiększa się

Pomyślne warunki atmosferyczne i paszowe w ciągu kilku ostatnich lat pozwoliły Danii na znaczne zwiększenie pogłowa, co wpłynęło na wzrost uboju. Produkcja mięsa w pierwszej połowie bieżącego roku wynosiła 316 tys ton przekraczając o 59 tys ton poziom z tego samego okresu 1950. Produkcja wołowiny i cielęciny zwiększyła się o 23% osiągając 97 tys. ton. Całkowita produkcja tego gatunku mięsa w roku 1951 szacowana jest na 173 tys ton. Produkcja wieprzowiny wzrosła również o 23% w pierwszych sześciu miesiącach 1951. Wynosiła ona 219 tys ton. Przypuszczalnie do końca roku osiągnie ona poziom 381 tys ton, czyli o 26 tys ton więcej niż w 1950. Produkcja baraniny obniżyła się z 682 ton produkowanych w pierwszej połowie 1950 do 500 ton w roku bieżącym. Przypuszczalnie produkcja za cały bież. rok nie przekroczy 909 ton czyli będzie o połowę mniejsza niż w ubiegłym roku.

Wyższe ceny za mięso australijskie

W Londynie zawarte zostało porozumienie, na mocy którego Australia uzyskała podwyżkę cen na mięso eksportowane do Wielkiej Brytanii w sezonie 1951/52. Cena mięsa jagnięcego została podwyższona o 17,5%, baraniny pierwszej jakości o 15%, baraniny gorszej jakości o 10%. Wołowina najwyższego gatunku będzie kosztować o 3d, drugiego gatunku o 2 1/2d, a pozostałych gatunków o 1 1/4d na lb drożej niż w ostatnim roku. Stanowi to wzrost cen wołowiny o 32%. Rokowania na temat cen wieprzowiny są jeszcze w toku. Minister Wyżywienia oświadczył 6 października, że w ciągu tygodnia spodziewa się zakończyć rokowania co do 15-letniego kontraktu na dostawy mięsa z Australii. W kontrakcie tym zrobione zostało zastrzeżenie, że Australia może eksportować wołowinę i baraninę na inne rynki zagraniczne w ilościach nie większych niż 3% całego jej eksportu, lub 3.000 ton o ile eksport będzie tak duży, że 3% przekraczałoby tę ilość.

Ogłoszenie o przyznaniu tych podwyżek cen wywołało wielkie rozgoryczenie w kołach brytyjskich. Ustępstwa poczynione Australii pociągną za sobą niewątpliwie dalsze ustępstwa dla innych krajów. Nowa Zelandia zgłosiła już żądanie rewizji cen za mięso, które ma być dostarczane w sezonie 1951/52. Rząd nowozelandzki jest zdania, że ceny artykułów brytyjskich eksportowanych do Nowej Zelandii wzrastają w takim tempie, że Nowa Zelandia nie może zadowolić się 7,5%ową podwyżką, która mogłaby być jej przyznana

w ramach kontraktu.

Według opinii ekonomicznych kół angielskich podwyższenie cen mięsa w kontraktach zagranicznych musi odbić się na konsumencie brytyjskim, o ile fundusz przeznaczony na subwencjonowanie żywności nie zostanie powiększony. Bez powiększenia tego funduszu możnaby zużyć sumy przeznaczone na subwencjonowanie innych artykułów żywnościowych na rzecz subwencjonowania konsumpcji mięsa. W zakresie innych środków żywności sytuacja jest jednak taka sama. Ceny importowe podniosły się a produkcja krajowa w dalszym ciągu wymaga subwencji. Prawdopodobnie więc ceny mięsa zostaną podwyższone do poziomu, w którym należy zastanowić się czy obecne racjonowanie mięsa jest w dalszym ciągu celowe, skoro już przy poziomie racji 2s 2d, ceny okazały się tak wysokie, że ograniczyły w rzeczywistości konsumpcję o ca 10%.

Sytuacja mięsna w Argentynie

Sytuacja mięsna w Argentynie uległa pewnej poprawie, choć w dalszym ciągu jest bardzo poważna. Dostawy mięsa do Buenos Aires i okolicznych ośrodków miejskich powróciły do normalnego poziomu. Ubój zwiększył się. Zaczęły już padać wiosenne deszcze więc stan pastwisk znacznie się poprawił. Tuczenie bydła stało się łatwiejsze. Przypuszczalnie zwiększył się również ilość owiec przeznaczonych na ubój, gdyż zbliża się okres strzyży wiosennej. W pewnych okęgach kraju panuje jednak jeszcze susza i stan pastwisk jest w dalszym ciągu niezadawalający. W prowincji Santa Fe pojawiła się szarańcza, która zniszczyła pastwiska.

W związku z poprawą sytuacji na rynku Buenos Aires, przewiduje się wznowienie eksportu do Wielkiej Brytanii. Przy końcu października wysłane zostanie 10 000 ton mięsa a w następnych czterech miesiącach zależnie od napływu dostaw krajowych eksportowane będzie po 25 000 ton. Koła handlowe argentyńskie przypuszczają, że Argentyna będzie mogła jeszcze w r.b. wywiązać się ze swoich zobowiązań w stosunku do Wielkiej Brytanii. Optymizm ten jednak jest mało uzasadniony. Pogłowie jest bardzo zmniejszone przez suszę. Hodowcy powstrzymują się od sprzedaży bydła w nadziei, że po utuczeniu go w czasie wiosny i na początku lata będą mogli otrzymać znacznie wyższe ceny. Są oni niezadowoleni z rządowej polityki cen i mają nadzieję, że ulegnie ona zmianie na ich korzyść. Cena na bydło wyznaczona przez rząd w lipcu wynosi 1,20 peso za lb żywca. Poprzednio wynosiła ona 1,30 peso.

Niezależnie od dostaw do Wielkiej Brytanii, Argentyna w dalszym ciągu eksportuje bydło i mięso do innych państw, które płać jej wyższe ceny. Według prasy brazylijskiej Argentyna ma dostarczyć do Rio de Janeiro 4.000 ton żywca dla złagodzenia panującego tam braku mięsa. Toczą się już podobno rozmowy co do wysłania tam drugiej takiej samej partii mięsa. Argentyna eksportowała również w ostatnim miesiącu 2 500 ton mięsa dla brytyjskiej armii okupacyjnej w Niemczech Zachodnich, oraz 500 ton mięsa koszerne dla Izraela.

Sytuacja na rynku mięsnym w Stanach Zjednoczonych

Normalny tok produkcji mięsa w Stanach Zjednoczonych został obecnie zakłócony przez wprowadzenie systemu stabilizacji cen. W ostatnich latach amerykański przemysł mięsny dostarczał przeciętnie 130 do 160 funtów mięsa - wołowiny, baraniny i wieprzowiny - oraz 35 funtów drobiu na głowę ludności rocznie. Obecnie produkcja została zachwiana przez spory pomiędzy wykonawcami rządowej kontroli cen, którzy usiłują obniżyć ceny detaliczne wołowiny utrzymujące się na rekordowo wysokim poziomie, a farmerami i producentami przetworów mięsnych, którzy zdecydowani są bronić swoich interesów choćby kosztem konsumentów.

Przed trzema miesiącami Kongres zniósł kompetencję rządu do ustalania kwot ograniczających ilość bydła dla rzeźni. Na skutek nacisku kontrolerów cen, oraz licznych przekroczeń obowiązujących zarządzeń, Senat zmienił zdanie i przekonał się, że nie doprowadzi się do wykonywania zarządzeń bez możliwości karania rzeźni przez wycofywanie przyznanych im kontyngentów. Przemysł mięsny przeciwny jest kontroli cen ponieważ uważa, że prowadzi to nieuchronnie do braku mięsa. Istotnie brak wołowiny daje się już odczuwać na rynku amerykańskim. Spowodowane jest to częściowo przez rozmyślną akcję przemysłu mięsnego, a częściowo przez atmosferę niepewności spowodowaną wprowadzeniem kontroli cen i interwencją Kongresu. W tych warunkach działalność przemysłu mięsnego szczególnie jeśli chodzi o handel zwierzętami rzeźnymi, jest bardziej skomplikowana niż normalnie, co odbija się na dostawach na rynek.

Trudności na rynku mięsnym uwidaczniają się w spadku produkcji mięsa. Ubój bydła weterynaryjnie kontrolowany był w pierwszych siedmiu miesiącach roku o 11% mniejszy niż przed rokiem, a ubój owiec o 17%. Natomiast ubój trzody chlewnej zwiększył się o 10% przekraczając o 76% poziom przedwojenny. Produkcja wołowiny była w omawianym okresie niższa o 8% niż w 1950, a produkcja wieprzowiny wzrosła o 12%. Import wołowiny zwiększył się z 13 826 ton w pierwszym półroczu 1950 do 31 395 ton w 1951. Eksport zmniejszył się z 3 200 ton do 1 500 ton.

Spadek produkcji mięsa w Nowej Zelandii

Produkcja mięsa w Nowej Zelandii w sezonie kończącym się 30 września b.r. wykazuje 13%-owy spadek w stosunku do poprzedniego roku. Jedynie produkcja wołowiny bez kości nie obniżyła się. Produkcja wołowiny oceniana jest na 167 tys ton, cielęciny - 22 tys ton, baraniny - 338 tys ton, wieprzowiny - 39 tys ton. Eksport do Wielkiej Brytanii wynosił 353 tys ton mięsa wszystkich gatunków oraz 13 tys ton jadalnych odpadków i 8 tys ton mięsa w puszkach.

Konsumcja na głowę szacowana była w tym sezonie następująco: wołowina 49 kg, cielęcina 2,6 kg, baranina 28,9 kg, mięso jagnięce 4,1 kg, wieprzowina 14,7 kg. Ze względu

na wysokie ceny mięsa w sezonie 1950/51 konsumpcja na głowę nie będzie przypuszczalnie większa niż w roku poprzednim. Przewiduje się również, że nadwyżki eksportowe dla Anglii są o 15% mniejsze niż w ubiegłym roku.

Sytuacja na rynku mięsnym Wielkiej Brytanii

Mniej więcej połowa podaży mięsa na rynku brytyjskim pochodzi z importu. Mięso importowane przeznaczone jest na zapewnienie minimalnej racji mięsnej. W miarę napływu mięsa z uboju krajowego racja ta jest odpowiednio zwiększana. Mięso krajowe dostarczane jest w większych ilościach tylko dwa razy w roku: pomiędzy marcem i majem kiedy rzeźnie otrzymują 20% całych rocznych dostaw i pomiędzy sierpniem a październikiem, gdy dostarczane jest 40%. Mięso to sprzedawane jest natychmiast po uboju, gdyż produkcja krajowa stanowi jedyne źródło mięsa świeżego.

Konsumpcja mięsa nie licząc przetworów i bekonu zmniejszała się w pierwszym kwartale 1951 aż do marca kiedy osiągnęła najniższy poziom racji. Następnie zaczęła się zwiększać dzięki większym dostawom krajowym i zawarciu kosztownej umowy z Argentyną. Osiągnęła ona szczytowy poziom we wrześniu. W pierwszej połowie roku konsumpcja osiągnęła średni poziom 90 000 ton miesięcznie, podczas gdy w roku 1950 wynosiła średnio 156 000 ton. Przypuszczalnie będzie ona wyższa w drugiej połowie roku, lecz napewno nie osiągnie poziomu z 1950 r.

Polityka rządu dążąca do zwiększenia produkcji mięsa krajowego jest jeszcze zbyt krótkotrwała aby mogła dać już wyniki. W czerwcu jednak dostawy mięsa na ubój były większe niż przed rokiem. Ubój tygodniowy wynosił 25 400 sztuk bydła i 20 200 sztuk cieląt w porównaniu z 24 600 sztuk bydła i 20 100 sztuk cieląt w pierwszej połowie 1950. W całym roku 1950 przeciętny tygodniowy skup bydła na rzeź wynosił 36 200 bydła i 25 600 cieląt w porównaniu z przedwojennymi liczbami 38 000 sztuk bydła i 15 900 sztuk cieląt. Przewiduje się, że w roku bieżącym przeciętne liczby będą wyższe niż w 1950. Ubój owiec był w tym roku o 7% mniejszy niż w roku poprzednim, kiedy średnia tygodniowa wynosiła 127 000 sztuk czyli znacznie mniej niż przed wojną - 180.000 sztuk.

W czerwcu stan bydła i owiec był nieco mniejszy niż przed rokiem, mimo że ilość bydła nie licząc bydła mlecznego zwiększyła się. W lecie b.r. farmerzy zaczęli przechodzić z produkcji mleka na produkcję mięsa ponieważ okazało się, że jest to korzystniejsze. Nie ma jeszcze oficjalnych liczb ilustrujących to przesunięcie, lecz wiadomo, że nie zdoła ono zapewnić stałego wzrostu liczby bydła mięsnego.

Dostawy mięsa importowanego są w bieżącym roku niezadawalające. Do końca sierpnia otrzymano tylko 314 tys. ton mięsa świeżego i odpadków /bez bekonu/ w porównaniu z 655 tys ton w pierwszych ośmiu miesiącach 1950 r. Od lipca nie nadeszły żadne transporty z Argentyny. Dostawy z Australii i Nowej Zelandii były znacznie zredukowane przez trudności transportowe i strajki oraz przez zatrzymywanie owiec w ho-

dowli do wiosennej strzyży, ponieważ ceny wełny były bardziej korzystne, niż ceny mięsa. Produkcja mięsa w Nowej Zelandii i Australii wykazywała po wojnie stopniowy wzrost, mimo że spadła przejściowo w ciągu ostatniego roku, natomiast w Argentynie produkcja stale spada. Konsumcja wewnętrzna we wszystkich tych trzech krajach jest obecnie znacznie wyższa niż przed wojną co odbija się na zmniejszeniu eksportu, a szczególnie eksportu do Wielkiej Brytanii. Można przypuszczać, że w roku 1951/52 eksport australijski i nowozelandzki będzie większy o ile zgodzi się ona na znaczną podwyżkę cen. Nie należy się jednak spodziewać, aby największe nasilenie tych dostaw mogło mieć miejsce przed lutym 1952 nawet gdyby nie było żadnych trudności transportowych. Argentyna zobowiązała się dostarczyć 200 tys ton mięsa do maja, przerwała jednak eksport po wysłaniu 65 tys ton. Według najbardziej optymistycznych szacunków angielskich eksport jej do końca bieżącego roku może wynosić najwyżej 60 tys. ton.

Na początku bieżącego roku zapasy świeżego mięsa w Wielkiej Brytanii wynosiły 150 tys ton w porównaniu z 240 tys ton przy końcu 1949 roku. Przy końcu lipca spadły one do 135 tys ton. Do końca września zwiększyły się do 200.000 ton. O ile jednak import w drugiej połowie roku nie osiągnie 300 tys ton, racja mięsa będzie musiała być bardzo znacznie obcięta i nie wiadomo czy będzie ją można na tym poziomie utrzymać w pierwszych miesiącach 1952 r.

Brytyjskie zasoby mięsa x/
średnie miesięczne w tys. ton.

	i m p o r t				Produk- cja kra- jowa	razem zaso- by	Kon- sum- cja	Zmiany w za- pasach
	Austra- lia	Nowa Zelan- dia	Argen- tyna	Ra- zem				
I połowa 1950 r.	12,5	28,7	33,1	85,3	56,3	141,6	156,2	- 14,6
I połowa 1951 r.	5,2	16,0	3,8	29,8	57,7	87,5	90,1	- 2,6

x/ bez przetworów i konserw i bekonu.

Dania dostarcza bydło do Szwecji

Według nowej umowy handlowej zawartej na 1 rok między Danią a Szwecją, Dania ma dostarczyć do Szwecji 8 tys sztuk bydła rogatego, 600 koni, oraz drób o wartości 4 mln koron.

Zakupy mięsa dla armii amerykańskiej

Armia amerykańska zgłosiła ostatnio zapotrzebowanie na zakup 13 mln lb. mięsa. O ile dostawcy amerykańscy nie będą

mogli dostarczyć tej ilości, armia będzie próbowała kupić mięso w Argentynie lub w Europie. Przewiduje się, że ze względu na zaostrzoną sytuację na rynku amerykańskim spowodowaną rządową kontrolą cen wielu kupców z Chicago powstrzyma się od złożenia oferty na te dostawy.

Rokowania w sprawie dostaw bekonu holenderskiego

Pomiędzy Anglią i Holandią toczą się obecnie rokowania w sprawie eksportu bekonu holenderskiego do Anglii po pierwszym październiku b.r. Holendrzy domagają się takich samych warunków jakie uzyskali ostatnio Duńczycy.

Sytuacja na rynku jajczarskim w Danii

W I półroczu 1951 duńska produkcja jaj wykazuje spadek spowodowany znacznym ubojem kur na eksport do Anglii. W I kwartale b.r. ubój kur wynosił 2.352 tys sztuk w stosunku do 923 tys. sztuk w I kwartale roku ubiegłego. Spadek produkcji jaj wynoszący w pierwszych czterech miesiącach 5% był jednak mniejszy niż spadek eksportu, który wynosił w tym czasie 23%. W pierwszych pięciu miesiącach b.r. Dania wyprodukowała 1,05 mld jaj. Produkcja miesięczna wykazywała w tym okresie stopniowy spadek, przeciwny normalnym tendencjom sezonowym. Szybkie tempo zmniejszania się eksportu wywołane zostało dużym wzrostem konsumpcji w stosunku do poprzedniego roku. Jest jednak możliwe, że Dania będzie się starała zwiększyć eksport w następnych miesiącach roku o ile jego warunki będą bardziej korzystne. Geograficzną strukturę eksportu jaj z Danii przedstawia poniższa tabela:

/w milionach sztuk/

	1938	1950	1951
	1 styczeń - 15 lipiec		
Anglia	642	803	577
USA	0	11	2
Szwajcaria	12	26	8
Niemcy Zach.	226	132	119
Włochy	x/	x/	15
Hiszpania	x/	x/	32
inne	1	3	3
Razem	883	975	756

x/ zawarte w pozycji inne

Spadek eksportu do Wielkiej Brytanii spowodowany był nie tylko ogólnym obniżeniem nadwyżek eksportowych lecz również zbyt niskimi cenami, które Anglia płaciła za jaja duńskie. Ustępstwa Anglii mogą spowodować wzrost wywozu jaj w drugiej połowie roku. Podwyżka cen na jaką zgodziło się brytyjskie Ministerstwo Wyżywienia od 1 października b.r. nie jest jeszcze uważana za wystarczającą. Wynosi on 7s 6d za 120 sztuk jaj. Równocześnie Anglia zobowiązała się kupować 75% duńskich nadwyżek eksportowych. W roku 1951 dostawy

do Anglii wynosiły 76% ogólnego wywozu jaj z Danii. Eksport duńskich jaj do Niemiec Zachodnich zmniejszył się ponieważ warunki eksportu na ten rynek nie były specjalnie pomyślane. Od 1-go lipca zostały wprowadzone w Trizonii zwiększone stawki celne, które obejmują również pozycję jaj. Warunki wymiany stają się więc coraz mniej korzystne dla Danii. Świadek eksportu do Szwajcarii spowodowany został silną konkurencją jaj francuskich na tamtejszym rynku. Jedynymi krajami do których zwiększył się w bieżącym roku eksport duński są Hiszpania i Włochy. Hiszpania stała się w bieżącym roku poważnym odbiorcą jaj.

Ceny jaj australijskich w kontrakcie z Anglią na 1951-52 i 1952-53 r.

W wyniku pertraktacji pomiędzy Anglią i Australią, ceny jaj australijskich eksportowanych do Anglii w sezonie 1951/52 i 1952/53 zostały podwyższone o 8d na tuzinie. Tawyżka cen wynosi dla jaj w skorupach 20% a dla produktów z jaj 18%. Uzgodniono obecnie, że ceny mogą ulec pewnym nieznacznympoprawkom w granicach ułamków pensa. Natomiast obydwie strony mogą pertraktować w roku 1952/53 o dalszą zmianę cen. Wielka Brytania oświadczyła przedstawicielom Australii, że spodziewa się znacznego zwiększenia eksportu z tego kraju. Wyższe bowiem ceny powinny zachęcić producentów australijskich do zwiększenia produkcji na eksport. W sezonie 1950/51 dostawy do Wielkiej Brytanii były mniejsze niż w poprzednim roku. Wzrost cen eksportowych pociągnie przypuszczalnie wzrost cen krajowych w Australii. Obliczono, że całkowity wzrost dochodu producentów australijskich wyniesie przy nowych cenach około 3 mln £.

Ograniczenie importu sera do USA

Związek amerykańskich importerów sera popiera usiłowania rządu USA w kierunku cofnięcia ustawowych przepisów mających na celu zniesienie importu artykułów mleczarskich. Uzasadnia on swoje stanowisko tym, że kraje zainteresowane eksportem sera do Stanów Zjednoczonych mogą ograniczyć swój import z USA gdyż nie będą miały czym za niego płacić. Eksport produktów rolniczych ze Stanów Zjednoczonych znacznie przekracza ich import. USA eksportowały w pierwszej połowie roku 1951 - 39,350 mln lbs sera a importowały w tym okresie tylko 26,63 mln lbs. Przeciętnie w latach 1948-1950 import sera do USA wynosił zaledwie 3% krajowej produkcji i konsumpcji. Mimo tego przedstawiciele farmerów bronią nadal uchwalonych przez kongres ograniczeń. Nie ma więc pewności czy związkowi importerów sera uda się przeprowadzić zniesienie omawianych ograniczeń importowych.

Przeciwko ograniczeniom protestują również kraje nimi dotknięte. Ostatnio zgłosiła protest Kanada, twierdząc, że zarządzenie amerykańskie jest sprzeczne z postanowieniami układu w Torquay.

Ceny masła płacone przez Kanadę

W uzupełnieniu wiadomości podanej w WHZ Nr 22/25 podajemy ceny masła płacone przez Kanadę poszczególnym dostawcom:

Nowa Zelandia dostarcza 3 mln lb masła w cenie 58 cts za lb cif z terminem dostawy luty 1952.

Dania dostarcza 3 mln lbs masła w cenie 48 cts za lb cif z dostawą w ciągu dwóch miesięcy.

Szwecja dostarcza 3 mln lbs masła w cenie 48 cts za lb cif z dostawą w ciągu dwóch miesięcy.

Holandia dostarcza 1 mln masła w cenie 47 i 1/2 cts za lb cif z dostawą w ciągu dwóch miesięcy.

Wobec tego, że towary pochodzące z Imperium Brytyjskiego korzystają z taryfy protekcyjnej, cło na masło nowozelandzkie będzie wynosić 5 cts za lb, a na masło z krajów europejskich po 12 cts za lb. Po doliczeniu cła do cen cif zmienia się one w następujący sposób - ceny masła nowozelandzkiego będą wynosić 63 cts za lb, ceny masła duńskiego i szwedzkiego 60 cts za lb a holenderskiego 59 i 1/2 cts za lb. Wielka Brytania płaci obecnie za masło nowozelandzkie cenę o 34% niższą a za masło duńskie i szwedzkie o 21% niższą, niż Kanada.

Sytuacja na rynku skór surowych we wrześniu b.r.

Po utrzymującej się w poprzednich miesiącach tendencji spadkowej, ceny skór surowych na rynku światowym wykazały we wrześniu zdecydowany wzrost. Na rynku wewnętrznym Wielkiej Brytanii panowała również mocna tendencja. Została ona spowodowana przede wszystkim mocnymi cenami w Stanach Zjednoczonych, większym zainteresowaniem krajów europejskich oraz pomyślnymi warunkami handlowymi dla obrotów w dziedzinie skór w bieżącym sezonie. Urugwaj sprzedał do Wielkiej Brytanii 17 000 surowych ciężkich skór wołowych c.a.f. Montevideo 36 i 1/4d za lb, oraz suchych Americanos po 44d. Oferty skór brazylijskich były nieliczne. Wielka Brytania zakupiła około 5 000 skór wołowych Anglo Pelotas po 33d za lb c.a.f. Rio Grande frigorificos. Skóry mokre solone wołowe c.a.f. Sao Paulo frigorificos dochodziły do 22d za lb. Suche Cuyabanos notowano po 31 i 1/2d za lb, a suche Bahias po 36 i 1/2d. Zmieniony ostatnio cennik skór IAPI wykazuje większy wzrost cen niż oczekiwali kupcy brytyjscy. Ciężkie skóry wołowe c.a.f. frigorificos Buenos Aires notowane były po 42 i 3/16d, lekkie skóry wołowe c.a.f. Buenos Aires - 44 i 1/8d. Ciężkie skóry wołowe z rzeźni miejskiej notowano 40 i 3/4d za lb c.a.f. Zachodnio afrykańskie transakcje przeprowadzane były po wyższych cenach przy mocnej tendencji. Północne /Nigerians/ od 12 do 16 lb i ponad 16 lb / 70/30 / notowano od 47 do 48d za lb, drugi gatunek 44d do 45d, a trzeci gatunek od 41d do 42d. Północne /Nigerians/ 0/81 lb / 70/30 / notowano po 52d. Special districts 12/16 lb i ponad 16 lb / 70/30 / - 42 i 1/2d, drugi gatunek 39 i 1/2d, trzeci gat. 36 i 1/2d. Mokre skóry solone połud.-afrykańskie sprzedawano po 22 do 23 i 1/2d c.a.f. Durban Abattoir, a mokre skóry solone Johannesburg po 23d.

Przetwory spożywcze, art. kolonialne, owoce i warzywa

Meldunki ze światowego rynku cukru

Począwszy od ostatnich dni września do połowy października giełda nowojorska wykazywała tendencje nieregularne. Po spadku cen o 8 punktów w trzecim tygodniu września cukier kontrakt Nr.4 zwyżkował dość silnie. Cukier z nowych zbiorów w transakcjach na dostawy począwszy od marca przyszłego roku notowany był po 5,09 ¢ za lb, a dostawy z terminem na styczeń notowano głównie nominalnie po 5,28 ¢ za lb. W pierwszym tygodniu października cukier kontrakt Nr.4, pomimo zmniejszonych obrotów, zwyżkował dwukrotnie osiągając 11 punktów więcej niż w tygodniu ubiegłym. Dostawy cukru z terminem na marzec i maj notowane były po 5,20 ¢, a dostawy na lipiec i wrzesień o jeden punkt więcej. Dostawy na styczeń zyskały zaledwie 5 punktów, osiągając 5,33 ¢ za lb. Według wiadomości z 13 października cukier kontrakt Nr.4 zniżkował o 7 punktów i notowany był z dostawą na marzec-wrzesień roku przyszłego po 5,13 ¢ za lb.

Na podstawie ogłoszonego ostatnio układu handlowego między Kubą i Niemcami Zachodnimi, Niemcy Zachodnie zakupią na Kubie cukier za sumę \$ 29.000.000 na okres roczny. Niemcy Zachodnie zmuszone będą importować w 1951/52 około 500-600 tys ton cukru, aby pokryć wewnętrzne zapotrzebowanie w ilości 1,6 mln ton. Krajowa produkcja cukru rafinowanego wyniesie 960-980 tys ton.

Umowa handlowa zawarta między Francją a Czechosłowacją na okres 1 lipca - 30 czerwca następnego roku zobowiązuje Czechosłowację do wysłania do Francuskiej Afryki Północnej 10.000 ton cukru.

Produkcja cukru na Jamajce

Na podstawie ostatnich szacunków producentów cukru na Jamajce, produkcja cukru w 1952 roku wyniesie 280.575 ton wobec poprzednich szacunków - 267.928 ton.

Mniejsza produkcja cukru w Szwajcarii

Mniejszy zbiór buraka oczekiwany jest w tym roku w Szwajcarii. Jedyna cukrownia w Szwajcarii "Zuckerfabrik und Raffinerie Aarberg" przerobi 200 - 220 tys ton buraków wobec 240 tys ton w roku poprzednim. Zawartość cukru w tegorocznym buraku oszacowana jest na 15% wobec 13,5% w roku poprzednim.

Mniejsza produkcja cukru w Europie

Firma F.O.Licht wydała swój pierwszy szacunek produkcji cukru w Europie. Cała produkcja /bez ZSRR/ oszacowana została na 8.828.000 ton metr, wobec 9.270.405 w roku 1950/51 i 6.964.826 ton w 1949/50.

Poniższa tabela przedstawia produkcję cukru surowego w niektórych krajach kapitalistycznych Europy /w tonach/:

	1951/52	1950/51
Niemcy Zachodnie	1.060.000	1.016.819
Austria	144.000	114.968
Francja	1.225.000	1.433.471
Belgia	300.000	449.324
Holandia	350.000	411.616
Dania	340.000	370.000
Szwecja	290.000	312.000
Włochy	680.000	635.556
Hiszpania	267.000	174.023
Szwajcaria	27.000	27.550
Wielka Brytania	565.000	769.208
Irlandia	100.000	97.977
Finlandia	18.000	26.545
Turcja	167.000	152.700
Jugosławia	140.000	94.348

Ponadto firma ta oszacowała produkcję cukru z buraka cukrowego w Stanach Zjednoczonych na 1.410.000 wobec 1.830.249 w roku 1950/51 jak również w Kanadzie na 136.000 /151.059 w 1950/51/ i Iranie 65.000 ton w porównaniu z 61.320 w roku poprzednim.

Umowa na dostawę cukru między Kanadą a Rep.Dominikańską

W Ottawie podpisano umowę na dostawę cukru między Kanadą a Rep.Dominikańską. Na podstawie tej umowy Kanada przyznała Rep.Dominikańskiej kontyngent w wysokości 43% całego importu cukru z krajów nie należących do Imperium Brytyjskiego. Kanada będzie importować rocznie z San Domingo 64.500 ton cukru surowego po cenach światowych. W związku z różnicą taryfy celnej dla cukru importowanego z Brytyjskich Indii Zachodnich i Rep.Dominikańskiej na niekorzyść tej ostatniej, rząd Kanady wprowadził premie przywozowe dla rafinerii, importujących cukier z San Domingo, celem wyrównania kosztów produkcji. Cukier importowany z Rep.Dominikańskiej poza kontyngentem będzie obowiązywała pełna taryfa celna, o ile będzie przeznaczony na wewnętrzną konsumpcję, o ile zaś na reeksport, będzie korzystał z poprzednio wspomnianej premii importowej. W związku z zawartą umową Rep.Dominikańska stanie się drugim z kolei wielkim dostawcą cukru na rynek kanadyjski poza krajami Imperium Brytyjskiego.

Informacje z międzynarodowego rynku nasion oleistych

W pierwszej połowie października na międzynarodowym rynku nasion oleistych i olejów panowało zaniepokojenie z powodu krążących pogłosek o dewaluacji pieniądza w niektórych krajach europejskich. W rezultacie czego rynek wykazywał znacznie mocniejszą tendencję. Wprowadzenie kontroli dewizowej w Belgii, było jedną z ważniejszych przyczyn obecnej sytuacji. W wielu wypadkach trudno było np. otrzymać oferty na nasiona oleiste w funtach szterlingach. Kurs szterlinga wykazywał dalsze obniżenie, podczas gdy zwykowały wszystkie artykuły pochodzące z obszaru dolarowego. Amerykańskie siemie lniane było nieosiągalne na rynkach europejskich, podobnie jak siemie z Kanady. Siemie lniane z niektórych krajów dominialnych oferowane były z dostawą na styczeń-luty po \$ 196,50 za tonę, cif luzem. W Bombaju rynek był głównie nominalny a ceny podniesiono do £ 87 za tonę caf. Orzech ziemny jak również nasiona bawełny oferowano w niewielkich ilościach i nieregularnie. W obrotach ziarnem rycynusu nastąpiła znaczna przerwa, gdyż spodziewano się, że większe ilości weźmie Anglia. Dostawy z Brytyjskiej Afryki Wschodniej do Hull z terminem październik-listopad wahały się w granicach £ 109 - £ 121. W ostatnich jednak dniach sprzedawcy zażądali £ 124 15s ex-ship., t.zn.o £ 17 na tonie więcej niż na początku października. Brazylia nie oferowała żadnych nasion rycynusu, ponieważ wszystkie oferty przyjęły już poprzednio Stany Zjednoczone po cenie £ 120 za tonę cif. Rynek kopry najbardziej reagował na krążące pogłoski. Cena kopry Straits wynosiła w pierwszej połowie października po £ 97 10s spot, podczas gdy dostawy na grudzień-styczeń zwykowały z £ 95 10s na £ 98 5s, obniżając się następnie do poziomu £ 97 10s za tonę, czyli że cena kopry była jeszcze w połowie miesiąca o £ 2 10s wyższa niż w tygodniu ubiegłym. Większe ożywienie zanotowano na rynku ziarna palmowego, którego ceny zwykowały od 2 do 3 £ na tonie. Ceny oleju lnianego podniosły się znacznie. Olej lniany z Argentyny i z Urugwaju notowano po £ 142 10s za tonę luzem wobec £ 133 na początku października. Olej lniany z Bombaju notowano po £ 180 w bębnach. Bardzo znacznie wzrosła cena oleju rycynowego. Pierwszy gatunek w Indiach notowano po £ 250. Poza tym zwykowały ceny oleju kokosowego, palmowego i tungowego.

Światowa produkcja oliwy w 1951/52

Korzystne warunki atmosferyczne w Hiszpanii i Włoszech jak również w większości krajów morza Śródziemnego, dają pomyślne perspektywy na zbiór oliwek w roku 1951/52. W związku z tym dokonano wstępnych szacunków produkcji oliwy w niektórych ważniejszych krajach produkujących:

K a k a o

W pierwszej dekadzie października na międzynarodowym rynku kakao największe zainteresowanie koncentrowało się w dalszym ciągu w odniesieniu do surowego kakao z Bahia. Znaczna obniżka cen kakao przez Bahia Cocoa Commission w końcu września przyniosła silny wzrost popytu na kakao z dostawą natychmiast, szczególnie ze strony nabywców amery-

kańskich. Odrzuć stało się widocznym, że minimalna cena 27 ¢ była niższa od tej, którą kupcy byli gotowi zapłacić. Nie jest wiadomo, czy Bahia zastosowała rzeczywiście cenę minimalną 27 ¢ za lb ponieważ ceny w transakcjach wahały się od 27 1/4 ¢ do 28 ¢ za lb fob. Od momentu obniżki cen przez Bahię, zakupy amerykańskie wyniosły w przybliżeniu 60.000 worków. Transakcje z przeznaczeniem do Wielkiej Brytanii i na Kontynent wskazywały, że cena minimalna mogła osiągnąć poziom 225s za 50 kg fob Ilheus. W praktyce jednak najniższa cena kakao wynosiła 232s, osiągając niekiedy 237s 6d. Na początku października zawarto z Niemcami Zach. umowę na dostawę około 45.000 worków po cenie 34,50 dolarów US caf za 50 kg z dostawą na październik-listopad. Kakao z Afryki Zachodniej nie pojawiło się na rynku. Obecna sytuacja niepokoi odbiorców europejskich. Belgia wstrzymała eksport do innych krajów marszallowskich w celu ograniczenia nadmiernego i zwiększającego się salda dodatniego w rozliczeniach EPU. Rynek zachodnio afrykański był głównie nominalny z powodu braku ofert z pierwszej ręki. Kakao gatunku Accra, dobrze fermentowane, z dostawą na listopad-styczeń, było notowane nominalnie po 245s, a z dostawą na październik-grudzień po 247s 6d za 50 kg, cif północne porty Kontynentu.

Produkcja kakao na Złotym Wybrzeżu i w Nigerii

Główny zbiór kakao w 1951/52 roku na Złotym Wybrzeżu został oszacowany nieoficjalnie na 250.000 ton wobec 252.000 ton w roku ubiegłym. Deszcze, które z pewnością spadną w drugiej połowie października w najgorszym wypadku przeszkodzą tylko w suszeniu zbiorów. Drugi szacunek pochodzi z amerykańskiego Office of Foreign Agricultural Relations. Podaje on, że produkcja kakao w Brytyjskiej Afryce Zachodniej w 1951/52 wyniesie w przybliżeniu 850 mln lbs wobec 835 mln lbs w 1950/51. Główny zbiór kakao na Złotym Wybrzeżu przewidziany jest na 585 mln lbs podczas gdy międzysezonowy zbiór wyniesie przypuszczalnie 20 mln lbs.

W Nigerii półoficjalnie koła oceniają główny zbiór kakao na 235 mln lbs, a międzysezonowy zbiór na 10 mln lbs.

Eksport kakao ze Złotego Wybrzeża w miesiącu sierpniu wyniósł 2.945 ton wobec 7.431 w miesiącu poprzednim i 11.450 ton w sierpniu ub. roku. W ciągu 11 miesięcy bieżącego sezonu eksport kakao wyniósł 249.259,5 ton wobec 253.780 ton w odpowiednim czasie poprzedniego sezonu.

K a w a

Jak donoszą z New Yorku brazylijska Coffee Economy Division w dn. 10 października br. wstrzymała eksport kawy z Rio de Janeiro do końca miesiąca października, na skutek tego, że kwota eksportowa Rio została w miesiącu tym znacznie przekroczona. Z tego też powodu eksport około 186.000 worków został nagle wstrzymany. Zagadnienie kwot eksportowych będzie wniesione na najbliższe posiedzenie przedstawicieli krajów produkujących kawę.

Terminowy rynek kawy w New Yorku był raczej spokojny, przy ogólnej tendencji wyczekiwania.

Kawa kolumbijska z dostawą natychmiastową wahała się w granicach 58 1/8 do 58 1/4 ¢ za lb, podczas gdy Santos Nr.4 notowana była 51 1/2 do 52 ¢ za lb, fob Santos. Brazylia nie wywiera nacisku na sprzedawców oczekując sezonowego zwiększenia popytu. Oczekuje się, że amerykańskie władze wojskowe zakupią w najbliższej przyszłości 49.250 worków kawy Santos oraz 22.100 worków kawy kolumbijskiej. Jak wynika z raportów z Kolumbii sprzedaż kawy z nowych zbiorów będzie się odbywała sukcesywnie aż do końca marca; podaż nie będzie jak poprzednio wprowadzana do handlu w całości.

Wytwory pochodzenia mineralnego

Meldunki z rynku węglowego

U w a g i   o g ó l n e

W okresie sprawozdawczym zanotować należy następujące najważniejsze wydarzenia na zagranicznych rynkach węglowych:

Ministerstwo Handlu USA zarządziło wprowadzenie kontyngentów eksportowych przy wysyłkach węgla i koksu do wszystkich krajów z wyjątkiem Kanady począwszy od 1.XI.1951. Bezpośrednią przyczyną tego zarządzenia było "wąskie gardło" powstałe w dziedzinie transportu /tak kolejowego w USA jak i oceanicznego/ a przede wszystkim w dziedzinie załadunku w portach amerykańskich. W wyniku tych ograniczeń eksportowych pewna ilość krajów nie będzie mogła otrzymać potrzebnych im ilości amerykańskiego węgla. Stan zaopatrzenia w paliwo na niektórych zagranicznych rynkach dozna zatem dalszego pogorszenia. Na oceanicznym rynku frachtowym nadal trwa walka o poziom frachtów węglowych z Ameryki do Europy. Wielu armatorów nie chcąc podejmować podróży po sztucznie obniżonych stawkach wyznaczonych przez amerykańskie władze żeglugowe - wynajmuje swe statki pod przewozy innych towarów, za które mogą pobierać frachty, swobodnie uzgadniane z charterującymi. W związku z zahamowaniem eksportu węgla z Południowej Afryki, uległy dalszejwyżce ceny węgla bunkrowego w portach Północnej Afryki i Egiptu. Tona węgla bunkrowego amerykańskiego pochodzenia w Oranie, Algierze i Bonie wynosi od początku października \$ 27, zaś w Port Saidzie \$ 33,30, a w Suezie \$ 40,60, natomiast tona węgla południowo-afrykańskiego wynosi w Port Saidzie \$ 31,20, a w Suezie \$ 38,50. Należy zaznaczyć, że oficjalna cena węgla fob Durban /Południowa-Afryka/ wynosi niespełna \$ 7 - /przy mocno ograniczonych ilościowo możliwościach zakupu/. Komitet Węglowy Europejskiej Komisji Gospodarczej w Genewie ocenił przewidywany deficyt węgla i koksu w IV kwartale 1951 r. w ilości około 12 milionów ton. Na str. 21 przedstawimy w skrócie wyliczenie dokonane przez Komitet Węglowy, dochodząc do wniosku, że jest ono tendencyjnie optymistyczne, i że deficyt ten należy ocenić na około 16 mln ton, z których zaledwie 7-8 mln ton znajdzie pokrycie w USA.

Wprowadzenie kontyngentowania eksportu węgla w USA

Nowojorski "Journal of Commerce" /z dn. 2.10.51/ poinformował swych czytelników - o wprowadzeniu kontyngentów eksportowych amerykańskiego węgla - w tych słowach: "Aby zlikwidować zatory powstałe w portach Hampton Roads, Va.,

Urząd Międzynarodowego Handlu ogłosił wczoraj, że umieści węgiel na liście towarów podlegających kontyngentom eksportowym poczynawszy od dnia 1 listopada b.r. Urząd Międzynarodowego Handlu wyjaśnił, że wskutek koncentrowania zagranicznego popytu na węgiel w portach stanu Virginia, powstały tam poważne zatory i marnotrawstwo tonażu okrętowego /zmuszonego oczekiwać zbyt długo na załadunek/. Zgodnie z planem kontroli eksportu, każdy kraj otrzyma pewien kontyngent dla wysyłki przez Hampton Roads. Pozostałą część przydziału będzie mógł odebrać poprzez inne porty. Urząd Międzynarodowego Handlu spodziewa się - w wyniku wprowadzenia kontyngentów - zredukować obecny długi czas oczekiwania statków w Hampton Roads a tam samym zwiększyć zdolności transportowe statków oddanych pod przewozy węgla". Eksport węgla ze Stanów Zjednoczonych odbywa się obecnie w rozmiarach około 3 milionów ton miesięcznie /liczba ta nie obejmuje eksportu do Kanady/ Koks, który już poprzednio podlegał kontroli eksportowej, będzie włączony do planu przydziałów. Pozwolenie wywozu, wymieniające kraj przeznaczenia, oraz port załadunkowy będzie wydawane dla każdego ładunku węgla na podstawie podania eksportera i zgody Urzędu Międzynarodowego Handlu. ECA /administracja planu Marshalla w Europie/ będzie pełnić funkcje wnioskodawcy dla krajów objętych jej działaniem. Dla krajów marshallowskich - administracja ECA będzie bezpośrednio ustalać ogólne ilości przydziałów i kontyngenty eksportowe. Urząd Międzynarodowego Handlu zalecił importerom aby zapewniali sobie tonaż okrętowy na długo przed zamawianiem węgla, tak aby byli w możności podawać dostawcom każdorazowo nazwę statku mającego otrzymać ładunek, przybliżoną datę przybycia statku do portu, oraz projektowany port załadunku. Tych informacji będą zapewne musieli dostarczyć eksporterzy składając wnioski o pozwolenia wywozu.

Urząd Międzynarodowego Handlu będzie wymagać, podobnie jak dotychczas przy eksporcie innych kontrolowanych towarów, zobowiązania odbiorcy, że węgiel zostanie zużyty w kraju określonym w pozwoleniu wywozu. W pierwszym okresie kontyngenty eksportowe będą obejmować okres dwumiesięczny - od 1 listopada do 31 grudnia 1951 i będą powiększane odpowiednio do możliwości transportowych. Poczynawszy od 1 stycznia przydziały będą ustalane kwartalnie.

"Import węgla krajów Zachodniej Europy, mający na celu pokryć zwiększone zapotrzebowanie przemysłu - pisze The Journal of Commerce - odpowiada obecnie 80 procentom amerykańskiego eksportu węgla. Podczas gdy w roku ubiegłym prawie że nie eksportowaliśmy węgla - wysyłki w pierwszym kwartale b.r. osiągnęły 5 milionów ton, w drugim 7,5 miliona ton, a obecnie wynoszą kwartalnie około 10 milionów. Wydobycie węgla w Europie Zachodniej wzrosło w skali rocznej o 20 milionów ton od czasu wybuchu wojny w Korei, ale ten wzrost okazał się niedostateczny, aby sprostać rosnącym potrzebom produkcji wojennej Europy. Gdy wojna w Korei rozpoczęła się, zapasy węgla w Europie były wyjątkowo małe. Obecnie około 10 procent importu węgla amerykańskiego do Europy pokrywane jest dolarami marshallowskimi. Pozostała część węgla importowana jest za wolne dolary".

"Daily Freight Register" /z 3.10.51/ informuje, że Argentyna, która w ciągu ostatnich kilku tygodni zaczęła znaczące ilości tonażu okrętowego pod przewozy węgla z USA - będzie miała zapewne znaczne trudności z uzyskaniem pozwoleń eksportowych.

Niezależnie od zatorów transportowych i załadowniczych, również i brak niektórych sortymentów węgla w USA zaczyna się dawać we znaki konsumentom i kupcom. "Daily Freight Register" z 10.10.1951 donosi:

"Przepowiednie wygłaszane przez przedstawicieli administracji państwowej, oraz sprzedawców węgla w końcu lata, że konsumenci i kupcy, którzy w porę nie zaopatrzą się w węgiel mogą narazić się na kłopoty - wydają się być bliskie prawdy. Szczególnie odczuwa się braki na odcinku sortowanych gatunków węgla. Dostawcy informują, że wzrost popytu w ostatnim czasie doprowadził do całkowitej wyprzedaży wszystkich sortymentów z wyjątkiem orzechów i niektórych gatunków groszków. Wielu załadowniczych otrzymuje zapytania od nabywców, z którymi poprzednio nie handlowali, co dowodzi, że nie mogli oni otrzymać żądanych sortymentów u swych stałych dostawców". Mimo braku węgla, kopalnie pracujące zwykle 5 dni w tygodniu, zmuszone są niekiedy ograniczać pracę do 4 dni, a to z powodu braku wagonów.

Deficyt węglowy Europy kapitalistycznej w IV kwartale 1951 r.

Na podstawie zgłoszonych zapotrzebowań krajów importujących oraz nadwyżek krajów eksportujących Komitet Węglowy Europejskiej Komisji Gospodarczej w Genewie wyliczył deficyt węgla tak jak to wskazuje niżej zamieszczone zestawienie /w tysiącach ton/ :

	Zapotrzebowanie import.	Projektowane dostawy								Razem	Deficyt
		Belgii	CSR	Francji Saary	Franc. Półn. Afr.	Polski	W. Bryt. tyni	Jugosławii	Niemcy Zach. x/		
Austria	1715	35,5	70	54,5	-	250	-	-	528	938	777
Belgia	672	-	-	-	-	-	4	-	96	100	572
Dania	1388	10	-	-	-	500	249	-	41	800	588
Finlandia	930	24	-	-	-	500	34	-	20	578	352
Francja i Saara x/	3731	150	-	-	8,5	400	115	-	570	12855	2650,5
Półn. Afr. Franc.	205	-	-	42	-	-	-	-	-	-	-
Grecja	213	-	-	-	-	-	-	-	85	85	128
Islandia	29	-	-	-	-	24	2	-	-	26	3
Irlandia	715,5	-	-	-	-	-	322	-	8	330	385,5
Włochy	3300	185	40	168	9	250	125	20	800	1597	1703
Luksemburg	194	17,5	-	29,5	-	-	-	-	63	110	84
Holandia	2024	70	-	-	-	-	40	-	620	730	1294
Norwegia	432	29	-	-	-	-	95	-	-	133	299
Portugalia	187,5	21	-	-	-	-	50	-	9	80	107,5
Szwecja	1430	10	-	-	-	625	805	-	80	920	510
Triest	52,5	-	-	-	-	-	-	-	23	23	29,5
Szwajcaria	597,5	20	20	166	-	80	12	-	194	492	105,5
Jugosławia	39,3	-	-	-	-	-	-	-	10	10	29,3
Razem :	17855,3	572	130	460	17,5	2.629	1.253	20	3.156	8.237,5	9.617,8

x/ Zestawienie powyższe nie obejmuje wymiany około 900 tys. ton węgla z Saary za tą samą ilość węgla i koksu z Ruhry dla Francji i Saary.

Natomiast deficyt koksu w IV kwartale b.r. Komitet Węglowy wyliczył w ilości 2,5 miliona ton. Łącznie zatem deficyt węgla i koksu wyniósłby 12,1 miliona ton.

Powyższe wyliczenie Komitetu Węglowego uważamy za tendencyjne, ponieważ:

1/ Pomija deficyt węglowy Niemiec Zachodnich. Tymczasem jak ogólnie wiadomo, "rząd" zachodnio-niemiecki zapotrzebował na IV kwartał w USA ni mniej ni więcej tylko 3 miliony ton węgla, a tylko wskutek trudności transportowych i załadowczych w USA ma otrzymać zredukowaną ilość około 2 milionów ton.

2/ Obliczenia Komitetu Węglowego pomijają również deficyt węglowy Wielkiej Brytanii. Tymczasem z prasy i oświadczeń miarodajnych przedstawicieli /względnie nawet członków/ rządu brytyjskiego wiadomo, że stan zaopatrzenia węglowego jest bardzo niepomyślny, że import węgla z Ameryki był koniecznością, a nie dokonano go dotychczas tylko ze względu na nader niepomyślną sytuację płatniczą Wielkiej Brytanii, narazie poprzestając tylko na zakupie 120.000 ton węgla w Indiach i planach zakupu pewnych ilości węgla w Południowej Afryce i Turcji. Deficyt węglowy Wielkiej Brytanii w IV kwartale oceniając możliwie ostrożnie możemy określić w ilości co najmniej 1 miliona ton. /Oczywiście uwzględniając tylko najbardziej niezbędne zapotrzebowanie, t.zn. kolei, przemysłu, gazowni, elektrowni, oraz minimalne spożycie opału ludności - to ostatnie bowiem od 12 lat jest tak drastycznie ograniczane, że około 15 milionów ton węgla rocznie na cele opału domowego nie znajduje zaspokojenia/.

Dodając zatem, do deficytu węgla i koksu, wyliczonego przez Komitet Genewski w ilości 12,1 milionów ton, pominięte deficyty węgla - Niemiec Zachodnich w ilości 3 milionów ton i Wielkiej Brytanii w ilości co najmniej 1 miliona ton - otrzymamy ogólną kwotę deficytu paliw stałych Europy kapitalistycznej w IV kwartale 1951 r. w ilości około 16 milionów ton, z których tylko 7-8 mln ton będzie mogło znaleźć pokrycie w Ameryce.

W i e l k a   B r y t a n i a

"Financial Times" w artykule wstępnym z dnia 3.10. 1951 ocenił sytuację węglową Wielkiej Brytanii jak następuje:

"Stan zapasów węgla jest niski. Od początku roku do chwili obecnej wydobycie wzrosło o 3 procent /w stosunku do tego samego okresu czasu roku ubiegłego/. Wydobycie z odkrywek zmniejszyło się dotychczas z 9,6 na 8,4 miliona ton, wydobycie natomiast kopaliń wzrosło z 151 do 156,2 miliona ton. Wraz z importami dokonanymi w pierwszej połowie roku pozwoliło to nam zwiększyć nieco stan zapasów mimo że i spożycie stale wzrastało. Z drugiej strony ten na pozór pomyślny wynik mógł nastąpić tylko przy drastycznej redukcji eksportu z 10,3 do 5,3 miliona ton w ciągu pierwszych 38 tygodni b.r., spadek tego eksportu w poważnym stopniu przyczynił się do zaostrzenia problemu dolarowego Europy. Tendencja wzrostu krajowego spożycia nadal się utrzymuje. W ciągu 38 tygodni

spożycie wzrosło o 4 procent w porównaniu z r.ub."

"Ostatnio nastąpiło pewne polepszenie sytuacji. W porównaniu do wzrostu wydobycia o 3 procent od początku roku do dnia dzisiejszego - produkcja w ciągu ostatnich 4 tygodni wzrosła o 4 procent. To polepszenie wydobycia pozwoliło Ministrowi Paliwa i Energetyki przepowiedzieć wydobycie w 1951 r. w ilości 221 - 222 milionów ton. Poprawa ta - mimo kontraktów tylko co zawartych z Indiami - pozwoliła zapewne ministrowi skarbu wyrazić ostatnio zdziwienie wobec sugestji, że import może znowu okazać się potrzebnym. Niemniej, zarówno na krótką metę jak i na dalszą przyszłość niebezpieczeństwo pozostało. I nowy rząd będzie musiał mu się przeciwstawić".

"Źródłem niebezpieczeństwa w najbliższym czasie jest bardzo realna możliwość powstania zatorów transportowych w czasie zimy. Aby zabezpieczyć się przed nim, koniecznym jest nagromadzenie odpowiednich zapasów w punktach spożycia. Jest wątpliwym czy zaplanowana liczba 18 milionów ton zapasów w dniu rozpoczęcia węglowej zimy t.zn. 1 listopada będzie dostateczną gwarancją wobec wzrostu spożycia. Jest jeszcze bardziej wątpliwym, czy nawet tę zaplanowaną ilość da się osiągnąć. Ostatnie opublikowane liczby stwierdzają, że 22 września stan zapasów wynosił 15,4 miliona ton. Stan ten był o około 1 miliona ton większy aniżeli przed rokiem. Z drugiej strony liczba ta była mniejszą od stanu zapasów w tym samym okresie czasu w 1949 r. Zarówno jednak w 1949 jak i w 1950 r. wzrost zapasów w następnych 5-ciu tygodniach wynosił około miliona ton.

Aby w tym roku zapewnić sobie odpowiednie rezerwy zimowe, powinniśmy teraz trzykrotnie zwiększyć tempo gromadzenia zapasów w 1949 r. Nawet przy ostatnim wzroście wydobycia będzie to bardzo trudne do przeprowadzenia".

"Obecne tempo gromadzenia zapasów porównane z przewidywanym tempem wzrostu spożycia w ciągu zimy, wskazuje, że po Nowym Roku zapasy nie będą przekraczać ilości odpowiadającej 3 i pół tygodniowemu przeciętnemu spożyciu, a nawet mogą obniżyć się znacznie poniżej tego poziomu. Niezależnie jednak od zaopatrzenia zimowego, pozostanie długofalowy problem spadku stanu zatrudnienia. Po podwyższeniu poborów z początkiem b.r. spadek stanu zatrudnienia został chwilowo zahamowany. Założono ogólny poziom zatrudnienia jak i bezpośrednio przy wydobyciu, kształtuje się jeszcze powyżej stanu z 1950 r. Począwszy od kwietnia b.r. tendencja spadku stanu zatrudnienia występuje jednak coraz wyraźniej. Z początkiem kwietnia kopalnie zatrudniały 703.400 górników - obecnie stan zatrudnienia obniżył się do 695.700. Stan zatrudnionych bezpośrednio przy wydobyciu obniżył się w tymże czasie z 288.000 na 286.100".

"Niezależnie od kryzysu w dziedzinie bilansu płatniczego, nowy rząd będzie musiał w pierwszych miesiącach swego urzędowania przeciwdziałać kryzysowi węglowemu. O ile nasze wydobycie i spożycie węgla nie zostaną zaplanowane w ramach szeroko zakrojonej narodowej polityki opałowej - kryzysy węglowe będą się powtarzały z roku na rok" - kończy The Financial Times.

"New Statesman & Nation" /z 29.9.51/ omawiając sytuację węglową Wielkiej Brytanii w obliczu nadchodzącej zimy, stwierdza, że dotychczasowa polityka uzupełniania wydobycia krajowego importem węgla z zagranicy nie była korzystna. W ubiegłym roku węgiel amerykański kosztował Wielką Brytanię bardzo drogo. Nietylko cena samego węgla była wysoka, ale koszt frachtu przewyższał wartość przywożonego węgla. Do skalkulowania ostatecznej ceny należało również dodać zwiększone koszty wyładowania spowodowane trudnościami technicznymi, na jakie natrafiono przy wyładowywaniu węgla ze statków typu "Victory". Ostatnia decyzja władz odnośnie zakupu 120.000 ton węgla w Indiach, świadczy o trudnościach, na jakie natrafia się przy zdobyciu dostaw na rynkach zagranicznych. Węgiel indyjski nie jest gatunkowo najlepszy i duża odległość oznacza, że nie będzie on tańszy niż 11-12 za tonę /około 32 \$ / po wyładowaniu w Wielkiej Brytanii. Zdaniem tygodnika najlepszym rozwiązaniem trudności byłoby uzyskanie dostaw węgla polskiego. "Polska rozperządza dużą ilością doskonałego węgla" - pisze autor artykułu - "i eksportuje 28 milionów ton rocznie. Chociaż ceny polskiego węgla w ciągu ubiegłego roku znacznie wzrosły i wynoszą w chwili obecnej ponad 16 fob port polski, jednak koszt frachtów z portów polskich byłby znacznie niższy niż koszty transportu z portów indyjskich. Wydaje się, że z faktu, iż nie udało się nam uzyskać dostaw węgla polskiego przebija jakaś gorzka ironia. Czyżby niesławny epizod z tankowcami udaremnił nasze szanse?"

Z końcem września agencja "Reutera" doniosła z Ankary, że Wielka Brytania znajduje się wśród tych europejskich krajów, które starają się o import tureckiego węgla. Radio z Ankary doniosło, że Turcja na początek zgodziła się wyeksportować 50.000 ton węgla.

N i e m c y _ _ _ Z a c h o d n i e

Prasa doniosła, że zgodnie z porozumieniem handlowym podpisanym 20 września b.r. przez NRD i Trizonię, Ruhra dostarczy 260.000 ton węgla do NRD. Wzamian za co Niemcy Zachodnie otrzymają z NRD m.in. 486.000 ton węgla brunatnego.

"Montan Dienst" /z 21.9.51/ doniósł, że zapotrzebowanie węglowe przemysłu cegielnianego Trizonii w sierpniu i wrześniu zostało pokryte zaledwie w 20 procentach. Zachodzi obawa poważnych wstrząsów w przemyśle budowlanym. W 60 cegielniach zredukowano znacznie załogi, lub przerwano pracę.

S z w e c j a

Pismo "Affärsvärlden" informuje, "że zaopatrzenie w paliwo nadal napotyka na poważne trudności. Wprawdzie węgiel amerykański kalkuluje się cifa porty szwedzkie taniej od polskiego, ale import jego jest utrudniony brakiem tonażu okrętowego". Niedawno cementownie szwedzkie zakupiły 8.000 ton węgla ze Szpicbergu. Dalsze zakupy są możliwe. W przemyśle cementowym przestano posługiwać się olejami opałowymi; częściowo uczyniono to i w przemyśle celulozy. Zwiększa to zapotrzebowanie na miak węglowy.

Miesięcznik "Petroleum Press Service" /z października 1951/ poświęca dłuższy artykuł "Szwecji jako rynkowi dla olejów opałowych", z którego dowiadujemy się m.in. że: spożycie olejów opałowych jest stosunkowo bardzo wysokie i wynosi około 70 procent ogółu konsumpcji artykułów naftowych. Przemysł szwedzki poczynawszy od 1945 r. wobec ówczesnego braku węgla przeszedł w dużym stopniu na konsumpcję olejów. Następnie jednak kryzys bilansu płatniczego Szwecji na odcinku dolarowym spowodował nowy nawrót do węgla. W związku ze stałym wysokim stanem produkcji przemysłowej, władze spodziewają się, że całkowite zapotrzebowanie węgla, koksu i olejów opałowych, wyrażone w węglu, wyniesie w roku opałowym 1951/1952 około 12 milionów ton czyli będzie o 1 milion ton wyższe aniżeli w roku poprzednim. Sam tylko przemysł hutniczy i stalownie zwiększą swe zapotrzebowanie o 300.000 koksu, z których 200.000 ton złożą się na zapotrzebowanie nowej wielkiej jednostki produkcyjnej Norrbottens Jernverk. Obecnie występuje przede wszystkim brak koksu dla opału domowego, ale spodziewać się można, że koks brakujący będzie można zastąpić całkowicie lub częściowo dostawami brykietów z węgla brunatnego i innymi paliwami zastępczymi. Ilości drzewa opałowego w Szwecji są bardzo ograniczone. Rząd szwedzki przewiduje w latach najbliższych wzrost spożycia paliw stałych i płynnych, a mianowicie o 20 procent w okresie 1950-1955.

D a n i a

"Reuter" donosi, że po raz pierwszy w historii za-notowano eksport węgla z Grenlandii, do Danii, dokąd przy-był pierwszy ładunek 600 ton, a dalszych dostaw oczekuje się.

"Reuter" informuje również, że duńscy importerzy węgla prowadzą rokowania o zakup węgla w Związku Radzieckim. O ile rokowania skończą się pomyślnie, będzie to pierwszy w historii węgiel z Rosji dostarczony Danii. Wedle donie-sień tej samej agencji prasowej Dania zamierza zakupić wę-giel w Turcji. Zachodzi jednak obawa, że brak statków w re-jonie Morza Czarnego przeszkodzi zawarciu kontraktu.

F r a n c j a

Upaństwowione francuskie kopalnie węgla, "Charbon-nages de France", wykazały w r.1950 stratę netto w kwocie 2.522 milionów franków fr. Mimo wzrostu wydajności pracy na dniówkę przepracowaną - koszty wydobycia węgla wzrastały systematycznie z fr.fr. 3.607 w r.1950 do 3.879 w ciągu pierwszego kwartału 1951 r. i fr.fr. 4.013 w drugim kwartale b.r. za tonę wydobytego węgla. Dalszy wzrost kosztu wydobycia przewiduje się w II półroczu b.r. Zdaniem korespondenta "Financial Times" przyczyną tego wzrostu kosztów wydobycia był wzrost płac /spowodowany postępującą we Francji inflacją/. Korespondent przewiduje, że sądząc po wzroście wydobycia w ciągu pierwszych ośmiu miesięcy b.r., można przewidywać, że całoroczna produkcja w r.1951 wyniesie około 55 milionów ton, w porównaniu do 52,5 miliona ton węgla wydobytego w r.1950.

"Nord Industriel et Commercial" /z 29.9.51/ donosi, że "zgodnie z oświadczeniami kół zbliżonych do Ministerstwa Skarbu, p. René Mayer, minister skarbu, miał jakoby otrzymać w czasie swego pobytu w Waszyngtonie obietnicę dotyczącą dostawy dodatkowego miliona ton węgla amerykańskiego dla Francji. Środki transportowe mają jakoby również być zapewnione dzięki oddaniu do użytku pewnej liczby statków "Liberty" z floty rezerwowej USA. W tej ilości węgla tylko część stanowić będzie węgiel koksujący. Pozwoli to na zaopatrzenie w węgiel opałowy mieszkań prywatnych, które pierwotnie miały być zaopatrzone w koks, ten ostatni zaś będzie mógł być przeznaczony na cele przemysłowe".

B e l g i a

"Nord Industriel et Commercial" /z 29.9.51/ informuje, że "sytuacja na rynku zaopatrzenia w węgiel opałowy jest zadawalniająca. Do końca sierpnia na cele opału domowego przeznaczono o 1.100.000 ton węgla więcej aniżeli w tym samym okresie czasu roku ubiegłego. Natomiast wielcy konsumenci, jak instytucje użyteczności publicznej i przemysł są bardzo zaniepokojeni zbyt powolnym tworzeniem zapasów zimowych. Centrale elektryczne chciałyby dysponować ilością 500.000 ton węgla, podczas gdy ich zapasy zimowe wynoszą obecnie nie więcej jak 300.000 ton. Koleje belgijskie będą musiały dołożyć wielkiego wysiłku, aby w końcu grudnia osiągnąć około 200.000 ton zapasów, podczas gdy obecnie posiadają one nie więcej jak 120.000 - 130.000 ton. Jeśli idzie o koksownie, to wymagają one stosunkowo największych ilości węgla, w celu uwolnienia się od konieczności importu drogiego węgla amerykańskiego."

"L'Usine Nouvelle" /z 20.9.51/ informuje, że "eksport ograniczony od początku roku znalazł się obecnie na takim poziomie, że nie może być on już dalej zmniejszony, bez obawy zniechęcenia odbiorców zagranicznych, a nawet narażenia się na represje z ich strony w postaci wstrzymania przez nich dostaw surowców niezbędnych dla przemysłu, jak rudy żelaznej, drzewa kopalnianego, metali rzadkich itp."

A u s t r i a

"Oesterreichische Zeitung" /z 28.9.51/ w artykule p.t. "Austria przed poważnym kryzysem węglowym" informuje, że grozi "największe niebezpieczeństwo ciężkiego kryzysu w zaopatrzeniu ludności w węgiel", i że "zapasy kolei wystarczą zaledwie na jeden tydzień", ... "a ostra zima mogłaby spowodować katastrofę". Powodów tego stanu rzeczy "należy szukać w polityce gospodarczej rządu koalicyjnego, niewolniczo oddanego Ameryce...". Nawet oficjalne austriackie czynniki muszą przyznać, że bez wątplenia można było zawrzeć z Polską umowę na znaczniejszą dostawę węgla, aniżeli ustalono w ostatniej umowie. Austriaccy delegaci wzbraniłi się jednak podczas rokowań handlowych przed ustaleniem listy towarów, które miały być wysłane w zamian za węgiel, ponieważ towary te znajdują się lub mogłyby się znaleźć na listach towarów zakazanych do wywozu... Dalszymi skutkami wciągnięcia Austrii w amerykańską gospodarkę strategiczną będą: brak opału domo-

wego, wyłączania prądu elektrycznego oraz redukcją ruchu kolejowego".

Sytuacja naftowa Anglii wobec konfliktu z Persją

Angielski minister skarbu stwierdził, że zastąpienie nafty perskiej przez dostawy z innych źródeł będzie kosztowało Anglię 300-400 mln dolarów w dewizach, których deficyt stanowi jedną z najpoważniejszych trudności gospodarki brytyjskiej. Jak już pisano w Wiadomościach Handlu Zagranicznego Nr.14/17/ Anglia pokrywała 25% swego zapotrzebowania w Persji na surową ropę. W roku 1950 wyhościło to około 4 mln ton ropy, które Anglia będzie zmuszona w przyszłości zakupować w pierwszym rzędzie od amerykańskich towarzystw naftowych eksploatujących obszar morza Karaibskiego, oraz kraje arabskie.

Nadwyżkę dolarową płaconą za surową ropę będzie Anglia usiłowała zmniejszyć przez oszczędność na imporcie gotowych produktów naftowych. Do tego celu ma posłużyć będąca w toku rozbudowa rafinerii naftowych. We wrześniu roku bieżącego uruchomione wielkie zakłady w Southampton o zdolności przetwórczej 6 mln ton ropy rocznie. Ogólna produkcja rafinerii angielskich wzrośnie tym samym do 20 mln ton.

Pakistan udziela koncesję naftową firmie amerykańskiej.

Firma Standard Oil otrzymała od rządu pakistańskiego pozwolenie na wiercenia zarówno w Zachodnim jak i we Wschodnim Pakistanie. Jest to pierwszy wypadek udzielenia przez Pakistan amerykańskiej firmie koncesji naftowej.

Import rudy żelaznej do Anglii

/w tonach/		8 miesięcy	
Kraj pochodzenia	1950	1951	
Sierra Leone	533.461	376.461	
Kanada	5.525	314.295	
inne kraje Imperium			
Bryt.oraz Irlandia	19.121	17.218	
Szwecja	2.278.231	2.219.877	
Holandia	25.728	27.538	
Francja	260.181	251.011	
Hiszpania	543.629	557.012	
Algier	1.057.793	960.764	
Tunis	350.474	334.249	
Maroko Hiszp.	318.576	228.081	
Marokko	220.358	193.963	
inne kraje	167.537	122.672	
Razem	5.880.614	5.603.141	

Z porównania importu za osiem miesięcy bieżącego roku z analogicznym okresem 1950 roku wynika, że import rudy utrzymuje się prawie na zeszłorocznym poziomie. Uderzającym jest wzrost importu z Kanady z 5,5 na 314 tys ton, co odbyło się na koszt zmniejszenia importu z Afryki Północnej, ze Szwecji i od różnych mniejszych dostawców. W roku bieżącym nie sprowadzała Anglia jeszcze rud manganowych. W roku 1950 w tym okresie było sprowadzone 10.876 ton, a w 1949 - 6.967 ton rud manganowych.

Produkcja rudy żelaznej w Kanadzie

Kanada rozpoczęła prace mające na celu uruchomienie wydobycia rudy żelaznej z wielkich pokładów położonych w głębi półwyspu Labrador, na granicy prowincji tejże nazwy i Quebecu.

Złóża te mają osiągnąć wydajność 5 mln ton rudy w 1954 roku, a na dalsze lata projektowany jest rozwój do 20 mln ton rocznego wydobycia. Przez dłuższy czas złoża te będą eksploatowane odkrywkowo, gdyż ruda znajduje się na dużych obszarach najwyżej do kilku stóp pod powierzchnią. Jediną trudność stanowi sprawa zorganizowania transportu. Odległość kilkuset kilometrów od najbliższego portu Seven Islands, wymaga przeprowadzenia linii kolejowej w trudnym terenie.

W szybkim zorganizowaniu produkcji jest zainteresowany głównie przemysł stalowy USA, gdyż zapotrzebowanie Kanady na rudę nie przekroczy w najbliższych latach 2 mln ton rocznie. Jak pilno Amerykanom do dostaw tej rudy, świadczy o tym pośpiech w inwestycjach na terenach przyszłych kopalń rudy. Nie czekając na budowę linii kolejowej, której budowa prowadzona jest dopiero na początkowym odcinku trasy, rozbudowuje się urządzenia kopalniane, sprowadzając materiały w ogromnej ilości samolotami. Angielski Financial Times określa transport tych urządzeń, jako największą imprezę lotniczą lat ostatnich. Wskazuje to na obawy przed wyczerpaniem się amerykańskich złóż rud żelaznych, nadmiernie eksploatowanych podczas ostatniej wojny i następnie w ostatnich latach wskutek obecnej gorączki zbrojeniowej w USA.

Wydobycie rud w Niemczech Zachodnich

Według Instytutu Badań Gospodarczych w Essen wydobycie rud w Niemczech Zachodnich osiągnęło w ciągu 6-ciu miesięcy b.r. poziom z roku 1936. W pierwszym półroczu 1951 wydobycie w porównaniu z I półroczem 1950 wyniosło

w tonach zawartości ⁶ miesięcy		
czystego metalu	1950	1951
rudy miedzi	377	649
" ołowiu	21.720	24.531
" cynku	34.937	32.921

Możliwości eksploatacji są wyczerpane w całości.

Import rud wolframowych do Anglii

Import rud wolframowych do Anglii w ciągu pierwszych ośmiu miesięcy b.r. zmniejszył się znacznie w porównaniu z analogicznym okresem roku ubiegłego i wyniósł 2.768 ton, gdy w roku zeszłym - 4.203 ton. Anglicy spodziewali się, że przydziały Międzynarodowej Konferencji Surowcowej ułatwią im zaopatrzenie, obecnie jednak powstają wątpliwości, czy teoretyczne przydziały dadzą się w praktyce w pełni zrealizować.

Przydziały rud wolframowych i molibdenowych

Komitet dla wolframu i molibdenu Międzynarodowej Konferencji Materiałowej zalecił państwom członkowskim przyjęcie listy przydziałów rud wolframowych i molibdenowych na IV kwartał b.r. Przydziały obejmują zarówno rudy jak i koncentraty wymienionych metali.

Po otrzymaniu zgody poszczególnych państw, komitet ogłosił listę przydziałów jako obowiązującą. Do podziału należą: Australia, Boliwia, Brazylia, Kanada, Chile, Francja, Niemcy Zachodnie, Japonia, Portugalia, Hiszpania, Szwecja, Anglia i USA. Ceny obowiązujące w trzecim kwartale maja pozostać w mocy na czwarty kwartał.

Eksport rudy wolframowej ze Sjamu

Od stycznia do maja roku bieżącego Sjam wywiózł 488 ton rudy wolframowej. Całą tę ilość odebrały USA i Europa Zachodnia. Całkowita produkcja Sjamu w roku bieżącym jest przewidziana na 1.300 ton rudy. Dalsze zwiększenie produkcji nie jest prawdopodobne wobec braku wyposażenia i trudności przewozowych.

Ceny niektórych rud metali nieżelaznych

Antymon. 60-cio procentowa ruda jest notowana w USA po \$ 7,25 - 7,50 za tonę krótką.

Bismut. Stały popyt powoduje wysokie ceny na różne gatunki rud bismutowych. Jedną z największych wytwórni czystego bismutu w Europie płaci 12s 9d za lb. zawartości czystego metalu cif port angielski, za rudę trzydziestoprocentową. Równa się to cenie £ 429 za tonę rudy.

Chrom. Chrom metalurgiczny z Rodezji jest notowany po około £ 13 za tonę cif, a z Beludżystanu około £ 14 za tonę.

Magnezyt. Dostawy surowego i kalcynowanego magnezytu do Anglii są dokonywane przez Grecję po cenach około £ 7,5 dla surowego i £ 17,5 dla kalcynowanego. Zapotrzebowanie na palony magnezyt jest zaspakajane przez rządowe zakłady wydobywające magnezyt z wody morskiej i dostarczające go po cenie £ 14,5 za tonę.

Odkrycie złoża tytanu w Indiach

Geologowie meldują o odkryciu koło Bombaju pokładów, które Indiom dadzą monopol na tytan, ważny składnik stali szlachetnych. Według opinii geologów piaski ilmenitowe odkryte w Ralnagiri zawierają do 50% czystego tytanu.

Chemikalia

Obroty zagraniczne W. Brytanii w dziedzinie chemikalii

W pierwszych 7-miu miesiącach b.r. Anglia wywoziła produktów chemicznych, farmaceutyków i farb za łączną sumę £ 78,7 mln. co stanowiło wzrost o 26% w stosunku do poziomu eksportu w analogicznym okresie o rok wcześniej. Największy wzrost wywozu nastąpił w odniesieniu do benzolu, który Anglia eksportowała w omawianym czasie w ilości 96,6 mln litrów w porównaniu z 14,2 mln litrów w pierwszych 7-miu miesiącach 1950 r. Wzrost ilościowy eksportu benzolu wyniósł zatem 580% podczas gdy wartościowy 420% osiągając £ 2.935 tys.

W dziedzinie kwasów najsilniejsze powiększenie wywozu nastąpiło na odcinku kwasu kreolozowego eksportowanego z Anglii w tym okresie w ilości blisko 10 mln litrów czyli o 41% więcej niż w odpowiednim okresie w 1950 r. Wzrost wartości eksportu był jeszcze silniejszy wynosząc 173%. Do innych produktów chemicznych wykazujących wyższe cyfry wywozu niż w r.ub. należą środki owadobójcze, soda kaustyczna /tylko z powodu wyższych cen/ farmaceutyki - szczególnie penicylina, której wywóz był w pierwszych 7-miu miesiącach przeszedł dwukrotnie wyższy niż o rok wcześniej, oraz farby i lakiery. Spadek eksportu wykazywały w tym czasie m.in. następujące produkty: siarczan amonu - 21%; węglan wapnia - 83%; siarczan miedzi - 28%; tetra-etyl - 18%; tlenek cynku - 93%; i ekstrakty garbarskie - 18%.

Okolo 21,5 ogólnego angielskiego eksportu chemikalii w omawianym czasie trafiło na rynki półkuli zachodniej z czego na obszar dolarowy przypadało blisko 3/4. Kraje marszallowskie łącznie z posiadłościami zamorskimi odbierały okolo 21% angielskiego eksportu chemikalii, obszar szterlingowy - 45,8% oraz reszta świata - 11,7%. Indywidualnym największym importerem angielskich produktów chemicznych w 1951 r. są Stany Zjednoczone - £ 6,38 mln, których przywóz tych artykułów wzrósł trzykrotnie w stosunku do pierwszych 7-miu miesięcy r.ub. Na drugim miejscu znajdują się Indie - £ 6,08 mln a na następnych najważniejszych: Australia - £ 4,6 mln; Związek Afryki Południowej £ 3,7 mln; Hong-Kong £ 3,0 mln; Irlandia - £ 2,9 mln i Brazylia - £ 2,7 mln.

Równolegle do wzrostu eksportu nastąpiło w pierwszych 7-miu miesiącach 77-mio procentowe powiększenie się importu chemikalii, farmaceutyków i farb. Przywóz tych artykułów osiągnął w omawianym okresie poziom £ 37,4 mln. Największy wzrost przywozu nastąpił na odcinku następujących artykułów /7 pierwszych miesięcy/

Boraks	z 155 tys. cwt	na 240,5 tys.cwt	+ 55%
Superfosfat wapnia	z 89,5 tys.ton	na 241,0 tys.ton	+ 169%
Jodyna	z 346 tys.lb	na 879,0 tys.lb	+ 154%
Azotan sodu	z 73 tys.cwt	na 425,2 tys.cwt	+ 480%
Mentol	z 66 tys.lb	na 199,0 tys.lb	+ 200%
Quebracho	z 73 tys.cwt	na 274,0 tys.cwt	+ 275%
Farby ziemne	z 265 tys.cwt	na 307,0 tys.cwt	+ 16%

Obszar krajów marshallowskich łącznie z zamorskimi posiadłościami dostarczył Anglii w omawianym okresie produktów chemicznych o łącznej wartości £ 19,5 mln czyli 52% ogólnych jej dostaw chemikalii. Obszar dolarowy eksportował do Anglii produkty chemiczne o wartości £ 11,7 mln, czyli 31%, a szterlingowy £ 3,0 mln, czyli 8% ogólnego importu Anglii. Największym indywidualnym dostawcą W.Brytanii były Stany Zjednoczone - £ 7,8 mln następnie zaś Niemcy Zachodnie i Francja odpowiednio: £ 6,9 mln i £ 4,6 mln.

Wzrost cen kwasu siarkowego na rynku angielskim

Zgodnie z rozporządzeniem Ministry of Materials cena kwasu siarkowego została podniesiona w Anglii z dniem 1-go października na skutek - jak brzmi oficjalne wyjaśnienie - podrożenia importowanych pirytów oraz wzrostu stawek przewozowych tak na piryty jak i na siarkę naturalną. Wzrost ceny dla kwasu słabego /77% H_2SO_4 / wynosi 14s na tonie, a dla kwasu stężonego /ponad 84% H_2SO_4 / 27s na tonie.

Wzrost cen ekstraktów garbarskich w USA

W drugiej połowie września nastąpiła na rynku amerykańskim wyżka cen ekstraktów garbarskich. Cena quebracho /63% taniny/ zwyżkowała z 10,5/16^p za lb na 11,31/64 ^p za lb. Zwyżka cen motywowana jest podniesieniem się kosztów transportu i ubezpieczenia, które wynoszą odpowiednio \$ 20 i \$ 1.75 za long tonę. Wzrost ceny nastąpił również na odcinku innego ekstraktu garbarskiego a mianowicie mielonej kory wattle z \$ 99.- na 106,50 za tonę. I w tym wypadku przyczyną wzrostu ceny jest zwyżka frachtów z portów argentyńskich.

Wzrost wskaźników cen produktów chemicznych

w Niemczech Zachodnich

W okresie od stycznia do sierpnia wskaźnik cen produktów chemicznych w Niemczech Zachodnich opracowywany przez miesięcznik Wirtschaft und Statistik, wzrósł o 22%. W początkach sierpnia ceny chemikalii produkowanych w Trizoni były średnio o blisko 30% wyższe niż w lipcu 1950 r. Najsilniejszy wzrost miał miejsce w pierwszym kwartale b.r. kiedy ceny podniosły się średnio o 15%. W odniesieniu do

niektórych artykułów chemicznych zaobserwowany wzrost cen w okresie od stycznia do sierpnia był następujący:
/w nawiasie wzrost cen w przeciągu 12-tu miesięcy/. Kwas siarkowy - 20% /20%/; soda - 10% /10%/; siarczan amonu - 11% /19%/; superfosfaty - 3% /12%/; mączka thomasa - 42% /42%/.

Spadek eksportu siarki ze Stanów Zjednoczonych

Jak podaje The Financial Times kwota eksportowa siarki z USA na czwarty kwartał br. zmniejszona została o 10.000 ton w porównaniu z kwotą na trzeci kwartał w wysokości 240.000 ton. Decyzja ta jest kompromisem w stosunku do żądań konsumentów amerykańskich domagających się radykalnego ograniczenia eksportu siarki, a żądaniami krajów importujących utrzymania kontyngentu eksportowego na niezmiennym poziomie w stosunku do kwartału ubiegłego. Obniżenie kwoty eksportowej siarki amerykańskiej było do pewnego stopnia zaskoczeniem dla importerów europejskich, których oficjalne czynniki amerykańskie nie tak dawno informowały o poprawie sytuacji w dziedzinie podaży siarki w USA w związku z odkryciem nowych jej złóż w delcie Mississippi.

Kauczuk, drewno, papier

Wiadomości z międzynarodowego rynku kauczuku

W pierwszej połowie **trzeciej** dekady września na londyńskim rynku kauczuku naturalnego panowała lekka tendencja zniżkowa. Za RSS Nr 1 płacono w dniu 21.IX.br. - 48 1/2 d za lb. zaś 25.IX.br. - 47 1/4 d za lb. Po niewielkich wahaniach w drugiej połowie tej dekady, ceny kauczuku naturalnego wykazywały w ciągu pierwszej dekady października pogłębiającą się tendencję zniżkową. RSS Nr 1 notowano w dniu 1.X. - 47 d za lb; 3.X. - 45 d za lb a w dniu 10.X. - 44 1/2 d za lb.

Poniżej podajemy opracowane na podstawie "Rubber Statistical Bulletin" /wrzesień 1951/ zestawienie obrazujące import kauczuku naturalnego /łącznie z lateksem/ przez niektóre państwa kapitalistyczne

	<u>w t o n a c h</u>			
	1949	1950	I p ó ł r o c z e	
			1950	1951
U.S.A.	664.767	808,230	391.468	367.575
Anglia	157.795	225.784	114.075	137.759
Francoja	91.745	97.013	42.020	55.049 x/
Niemcy Zachodnie	84.688	91.915	36.809	45.115
Japonia	42.055	59.690	20.873	38.354
Kanada	40.680	46.997	23.295	26.522
Włochy	29.684	37.350	19.290	21.352
Australia	23.024	36.494	16.806	26.766
Szwecja	21.982	14.151	7.213	11.233
Holandia	11.102	12.878	6.475	8.581
Belgia	11.903	12.308	5.346	9.648
Meksyk	10.118	11.241	4.128	...
Hiszpania	7.495	6.446	1.857	480 xx/
Dania	5.169	5.726	3.015	3.753
Szwajcaria	4.598	5.005	2.963	5.246
Finlandia	3.909	4.766	2.104	3.133
Norwegia	4.090	3.884	2.583	3.047
Portugalia	1.747	2.278	941	1.870

x/ styczeń - maj

xx/ styczeń - kwiecień

Podkomitet sił zbrojnych senatu USA wystąpił z propozycją utworzenia międzynarodowej strategicznej rezerwy kauczuku naturalnego, z której w razie wojny mogłyby korzystać państwa bloku anglo-amerykańskiego. W oświadczeniu podkomitetu podkreśla się, że w wypadku wojny, państwa te

zostałyby prawdopodobnie pozbawione dostępu do ośrodków produkcji kauczuku naturalnego, z drugiej zaś strony sojusznicy Stanów Zjednoczonych nie mogą liczyć na korzystanie z rezerw strategicznych USA. Podkomitet stwierdza, że rozpoczęte już przez niektóre państwa magazynowanie kauczuku naturalnego winno zostać centralnie skoordynowane, aby do minimum ograniczyć wpływ tego rodzaju masowych zakupów na kształtowanie się cen. Charakterystycznym jest, że Stany Zjednoczone występują z tą propozycją w chwili gdy ich własne strategiczne zapasy kauczuku naturalnego sięgają już 70% zaprojektowanej ilości.

Przedstawiciel dyrekcji amerykańskiej firmy "Goodyear Tire and Rubber Co." oświadczył, że Stany Zjednoczone winny zmodernizować stare i wybudować nowe fabryki produkujące syntetyczny kauczuk z ropy naftowej, o ogólnej zdolności produkcyjnej około 220.000 ton. Fabryki te powinny zastąpić zakłady produkujące kauczuk syntetyczny ze spirytusu. Wyprodukowany bowiem w tych ostatnich kauczuk /Bunac/ jest o 25 ¢ na lb droższy niż kauczuk wyprodukowany z ropy naftowej. Rozszerzenie produkcji kauczuku syntetycznego z ropy naftowej może zdaniem przedstawicieli wyż. wyn. firmy wpłynąć na obniżkę cen na rynku kauczuku naturalnego.

Sytuacja na rynku kauczuku w Anglii

<u>Kauczuk naturalny</u>	1950 I półrocze /w tonach/	1951
Import	122.789	153.315
eksport	3.888	15.554
konsumcja	109.878	123.033
zapasy na koniec czerwca x/	41.785x/	46.106
<u>Kauczuk syntetyczny</u>		
Import	1.420	2.002
konsumcja	1.376	1.749
Zapasy na koniec czerwca x/	805	951

x/ bez zapasów rządowych

Jak widać z powyższego zestawienia pierwsze półrocze 1951 roku przyniosło w porównaniu z pierwszym półroczem 1950 wzrost konsumcji kauczuku naturalnego w Anglii o 13%, a syntetycznego o 27%.

Wzrost importu wyniósł odpowiednio 25% i 41%. Ten wzrost zapotrzebowania na kauczuk naturalny spowodowany został realizacją programu zbrojeń narzuconego Anglii przez USA.

Sytuacja na rynku opon samochodowych w USA

W pierwszym półroczu 1951 roku łączna produkcja opon samochodowych wszelkich typów wyniosła w USA 40.222 tys.szt. /w pierwszym półroczu 1950 - 45.524 tys.szt./ w tym opony do samochodów osobowych 31.797 tys.szt. /38.637 tys.szt./ a do samochodów ciężarowych i autobusów 8.425 tys.szt. /6.877 tys.szt./. Dostawy na eksport wyniosły w tym okresie łącznie 709 tys.szt. /654 tys.szt./. Wg. informacji z kół związanych z przemysłem gumowym produkcja opon samochodowych wszelkich typów wyniesie w USA w r.b.około 82.500 tys.szt., podczas gdy w roku ubiegłym przekroczyła ona 92.749 tys.szt. Jak donoszą z tych samych źródeł w r.1952 zapotrzebowanie USA na opony samochodowe przekroczy o kilka milionów sztuk podaż tego artykułu w roku bieżącym.

Wiadomości z międzynarodowego rynku drzewnego

Pomyślna dla producentów drewna i jego pochodnych sytuacja na rynku międzynarodowym, zachęca Finlandię do **zintensyfikowania** produkcji i eksportu tych artykułów. Na przeszkodzie stoją tu jednak poważne trudności transportowe, oraz brak sił roboczych. Stwierdzono, iż tradycyjny transport drogą wodną nie zawsze jest w stanie sprostać stawianym mu wymaganiom. Poza tym ustalono iż przy obecnym stanie dróg w Finlandii niejednokrotnie bardziej opłacalnym jest transport samochodowy, zwłaszcza gdy chodzi o odległości nie przekraczające 150 km. Na przeszkodzie stoi tu jednak z jednej strony brak odpowiedniej ilości nowoczesnych samochodów, z drugiej zaś konieczność zatrudnienia większej ilości robotników niż jest to konieczne przy transporcie wodnym. Rzadka sieć kolejowa i brak taborów nie pozwalają na transportowanie większych ilości drewna koleją. Powyższe trudności transportowe spowodowały dość znaczne różnice w cenach drewna na rynku wewnętrznym. Wysokie ceny notowane są na wybrzeżu, natomiast w głębi kraju ceny są o wiele niższe. Również robotnicy niechętnie udają się do pracy do okręgów położonych w głębi kraju, gdzie zarobki są znacznie mniejsze. W związku z tą sytuacją zniechęcającą do wyrębu w okręgach położonych dalej od wybrzeża w zainteresowanych kołach przemysłowców fińskich rozważany jest obecnie projekt utworzenia specjalnej organizacji skupu, któraaby zakupywała drewno w całym kraju po opłacalnych cenach. Proponuje się również rozbudowę zakładów przetwórczych w okręgach w głębi kraju, aby w ten sposób zmniejszyć koszty transportu.

Silne forsowanie eksportu w ciągu ostatnich kilku miesięcy spowodowało znaczny spadek zapasów drewna. Ponieważ zaś z drugiej strony import węgla, koksu i paliw płynnych z zagranicy okazał się niewystarczający, i posiada dość wyraźną tendencję spadkową, spowodowało to wybuch kryzysu opałowego. Znaczne zwiększenie konsumpcji drewna w celach opałowych wywołało w wielu okręgach wyraźny brak tego artykułu, co jeśli chodzi o Finlandię wydaje się zupełnym

paradoksem. Następstwem kryzysu opałowego była znaczna wyżka cen drewna opałowego. Akcja rządu fińskiego zmierzająca do opanowania tej sytuacji była prowadzona nieudolnie i nie dała żadnych konkretnych rezultatów.

Eksport drewna i jego pochodnych z Finlandii za pierwsze półrocze bieżącego roku w zestawieniu z pierwszym półroczem z 1950 r. przedstawia się następująco:

	I p ó ł r o c z e	
	1950	1951
Tarcica /w tysiącach stand./	200	238
okrągłaki /w tys.m ³ /	824	1.210
dykta /w tys.m ³ /	108	136
zapałki /w tonach/	1.235	730
domy prefabrykowane /w szt./	167	8.526
masa drzewna /w tys.ton/	90	110
celuloza /w tys.ton/		
sulfitowa	274	286
sulfatowa	205	179
papier /w tys.ton/	257	286
w t y m		
gazetowy	196	188
karton / w tys.ton/	72	81

Szwedzka komisja rządowa przewiduje w okresie od 1951 r. do 1955 r. utrzymanie produkcji tarcicy na niezmienionym poziomie 1,4 mln standardów rocznie. Eksport roczny wynosić ma w tym okresie około 700 tys.standardów.

Z Brazylii donoszą, że zawieszenie systemu transakcji kompensacyjnych odbija się niekorzystnie w pierwszym rzędzie na eksporcie drewna. Eksporterzy brazylijscy obawiają się, że spowoduje to stratę takich nabywców drewna brazylijskiego jak: Anglia, Australia, USA i inne. Z sytuacji tej skorzysta zapewne Argentyna aby zmusić eksporterów brazylijskich do znacznego obniżenia cen na eksportowane drewno.

W uzupełnieniu wiadomości z amerykańskiego rynku tarcicy podanych w poprzednim numerze W.H.Z. /Rynki Towarowe/ podajemy obecnie dane odnośnie obrotów tarcicą w USA w pierwszym półroczu 1950 i 1951 r., zaczerpnięte z kwartalnego sprawozdania amerykańskiego komitetu dla spraw tarcicy.

	I p ó ł r o c z e	
	1950	1951
	/w tys.stand./	
Eksport	102,6	213,2
w t y m:		
iglasta	84,7	186,0
liściasta	17,9	27,2

Import	746,9	636,8
w tym:		
iglasta	694,7	568,5
liściasta	52,2	68,3

W ciągu lata 1951 r. liczne pożary wyrządziły poważne szkody w obszarach leśnych w Kolumbii Brytyjskiej /Kanada/. Wynikie wskutek tego braki na rynku drzewnym odbijają się - jak przypuszczają w kołach handlowych - na eksporcie drewna z Kanady. Prawdopodobnie zmniejszeniu ulegną w pierwszym rzędzie dostawy drewna do Anglii. Już 30 czerwca władze kanadyjskie nakazały wstrzymanie wyrębu w Kolumbii Brytyjskiej. Brak drewna spowodował zamknięcie 100 tartaków w Vancouver i New Westminster, oraz zmniejszenie produkcji w niektórych większych tartakach Kanady.

Silne pożary spustoszyły również masywy leśne w 5 wschodnich i 2 zachodnich Stanach USA. Ogółem pożary zniszczyły 35.000 ha lasu.

Z międzynarodowego rynku celulozy i papieru

Szwedzka komisja rządowa ustaliła na okres 1951 - 1955 produkcję celulozy w wysokości 3 mln ton rocznie. Na skutek wzrostu zapotrzebowania szwedzkiego przemysłu papierniczego, należy liczyć się ze spadkiem eksportu celulozy z 2,1 mln. ton w 1950 r. na 1,8 mln. ton w 1955 r. Natomiast produkcja papieru wzrośnie wg. przewidywań wyż.wym.komisji z 1,2 mln. ton w 1950 r. na 1,5 mln. ton w r. 1955. Zagadnienie wzrostu produkcji papieru i celulozy, wiąże się ściśle ze sprawą dostaw surowców dla szwedzkiego przemysłu celulozy. Sprawa ta skomplikowała się ostatnio z jednej strony na skutek ogólnego światowego braku siarki, z drugiej zaś wskutek kryzysu opałowego w Szwecji wynikłego z **mniejszego niż** przewidywano początkowo w r.b. importu paliw, zwłaszcza węgla i koksu. Ponieważ podobny kryzys opałowy panuje obecnie również w Finlandii /o czym piszemy na innym miejscu tego numeru/ wydaje się wątpliwe czy szwedzki przemysł celulozo-papierniczy może liczyć na dostawy okrągłaków fińskich w ilościach takich jak w ubiegłych dwóch latach. W związku z tą sytuacją w niektórych kołach przemysłowców szwedzkich panuje przekonanie o konieczności wprowadzenia licencjonowania eksportu okrągłaków ze Szwecji.

Eksport celulozy ze Szwecji do USA, który w pierwszym półroczu 1951 wyniósł 133.000 ton /159.000 ton w pierwszym półroczu 1950/, obniżył się znacznie po ustanowieniu w USA niskich cen maksymalnych na importowaną celulozę skandy-nawską. O ile w czerwcu bież.roku eksport ten wyniósł jeszcze 44.000 ton to już w lipcu stanowi zaledwie 2.000 ton. W chwili obecnej, jak donosił już W.H.Z. Nr 24/27, Amerykański Urząd Cen przygotowuje nową obniżkę cen maksymalnych na szwedzką celulozę. Wg. istniejących informacji ceny te mają być obniżone z \$ 200 - 230 ~~do~~ \$ 150 - 190 za tonę wyrównując się w ten sposób z cenami celulozy kanadyjskiej.

Jako przyczynę obniżki daje się poprawę sytuacji w dziedzinie zaopatrzenia w celulozę krajową po wydaniu zarządzeń reglamentacyjnych. Władze amerykańskie kwestionują również pobieranie przez Szwecję opłat eksportowych przy wywozie celulozy ze Szwecji. Przypuszcza się że w razie ustanowienia omawianych cen maksymalnych eksport celulozy szwedzkiej do USA ustanie zupełnie, kierując się w zamian za to w większej niż dotychczas mierze do krajów europejskich, oraz Ameryki Łacińskiej. Wstrzymanie eksportu szwedzkiej celulozy do USA jeszcze bardziej zmniejszy szwedzkie rezerwy dolarowe potrzebne zwłaszcza na zapłatę za importowany amerykański węgiel.

Rząd kanadyjski rozpatruje obecnie projekt grupy przemysłowców kanadyjskich i europejskich, który przewiduje wybudowanie w prowincji Quebec fabryki papieru. Fabryka ta zostałaby wybudowana na obfitującym w drewno północnym wybrzeżu zatoki St.Lavrance a produkcja jej byłaby przeznaczona wyłącznie na dostawy dla konsumentów europejskich.

We Francji cena papieru gazetowego podniesiona została z 65.500 fr.fr. do 83.750 fr.fr. za tonę. W związku z powyższym ceny szeregu dzienników paryskich podniosły się do 15 fr.fr. za egzemplarz.

Wg. oświadczenia belgijskiego ministra gospodarki narodowej produkcja masy papierowej w Belgii w 1951 roku zaspokoi zapotrzebowanie kraju w 30%. /w porównaniu z 26% w 1949 r./. Pozostałe 70% zapotrzebowania musi być pokryte drogą importu, głównie z państw skandynawskich.

W ciągu pierwszego półrocza 1951 roku Belgia importowała poniższe ilości artykułów celulozo-papierniczych. /w tys.ton/.

<u>celuloza</u>	76,1	<u>odpadki papiernicze</u>	1,5
w tym		<u>papier gazetowy</u>	12,1
Szwecja	41,2	w tym	
Finlandia	6,7	Holandia	7,3
Norwegia	6,3	Norwegia	2,8
<u>masa drzewna</u>	33,3	<u>Karton</u>	12,8
w tym			
Norwegia	13,8		
Finlandia	9,1		
Szwecja	7,3		

Komitet dla spraw papieru i masy towarowej przy Waszyngtońskiej Konferencji Surowcowej zalecił rozdzielić dalsze 15.800 ton papieru gazetowego między kraje kapitalistyczne odczuwające największy brak tego artykułu. Po szczególным państwom przydzielono następujące ilości papieru gazetowego w tys.ton:

Niemcy Zach.	5,0	Urugwaj	1,2
Francja	2,0	Hiszpania	1,0
Jugosławia	2,0	Chile	1,0
Indonezja	1,5	Republ. Dominik.	0,5
Brazylia	1,2	Nikaragua	0,4

Poprzednie przydziały z 30 maja i 24 czerwca wynosiły razem 11.700 ton i rozdzielone były w następujący sposób w tys. ton.

Francja	2,70	Grecja	1,44
Filipiny	2,34	Malaje i	
Indie	2,25	Singapoore	0,63
Jugosławia	1,89	Pakistan	0,45

Powyższe kontyngenty papieru gazetowego wynoszące łącznie 27.500 ton będą przydzielone wymienionym krajom z dostaw tego towaru wg. kontraktów zawartych między amerykańskimi i kanadyjskimi firmami produkcyjnymi papieru gazetowego z jednej strony i wydawnictwami gazetowymi USA z drugiej. Jednocześnie oficjalny przedstawiciel NFA oświadczył członkom Fodkomitetu dla spraw handlu Izby Reprezentantów, że brak papieru gazetowego będzie w dalszym ciągu pogłębiać się, o ile nie zostanie zwiększona produkcja siarki.

W USA członkowie Komitetu doradczego dla spraw eksportu masy papierowej, na wspólnym posiedzeniu z przedstawicielami Wydziału Handlu Zagranicznego Ministerstwa Handlu USA zaproponowali zwiększyć w porównaniu z III kwartałem br. kwoty eksportowe na masę papierową w IV kwartale br. Podkreśla się, że kwoty eksportowe winny być wyznaczone przynajmniej na 30 dni przed początkiem każdego kwartału, aby dać eksporterom dość czasu na otrzymanie licencji eksportowych w USA, zezwoleń na import w krajach importujących, otwarcie akredytyw i tp.

Przemysłowcy amerykańscy oświadczyli, że w USA znajdują się obecnie wystarczające ilości niebielonej celulozy "Kraft", tak że eksport jej może być w IV kwartale zwiększony lub utrzymany na poziomie kwoty III kwartału przekraczającej 22.000 ton. Wg. zdania fabrykantów zmniejszenie zapotrzebowania celulozy wizkozowej przez przemysł włókien sztucznych pozwoli prawdopodobnie na zwiększenie jej eksportu z USA, o ile tylko brak siarki nie obniży zbytnio produkcji tego artykułu.

Członkowie wyżej wym. komitetu zaproponowali rozdzielnie kwot eksportowych między te państwa importujące, z którymi USA posiada długoletnie stosunki handlowe.

Sukrowce włókiennicze i wyroby

B A W E Ł N A

Przegląd ogólny

Zwiększenie światowych zbiorów bawełny w bieżącym sezonie spowodowało powstanie zupełnie innego układu stosunków rynkowych aniżeli w roku ubiegłym. O ile dawniej warunki dyktował sprzedawca, obecnie do głosu dochodzi nabywca, wpływając w dużej mierze na ceny. Już od końca marca - niezależnie od innych przyczyn - ceny bawełny zaczęły reagować na prognozę zwiększenia podaży w sezonie 1951/52. Najsilniej odbiło się to na rynkach pozaamerykańskich, które szczególnie odczuły zwiększenie popytu wywołanego amerykańskim programem zbrojeń. W Ameryce Północnej zniżkowe tendencje hamowane były wysiłkami senatorów, bezpośrednio zainteresowanych w zapewnieniu korzystnego zbytu własnej bawełny. Dążyli oni mianowicie do utrzymania stałego popytu "strategicznego". Wysiłki te zostały spotęgowane w momencie, kiedy stało się już wiadome, jakie ilości bawełny zostaną zebrane w Stanach Zjednoczonych. Idą one w kilku kierunkach: 1/ powiększenia zapasów strategicznych w Stanach Zjednoczonych; 2/ wywierania nacisku na tworzenie takich zapasów w innych krajach, specjalnie w Wielkiej Brytanii; 3/ znalezienia innych możliwości eksportowych przez udzielanie kredytów eksportowych nabywcom zagranicznym; 4/ finansowanie eksporterów amerykańskich; 5/ umieszczenie bawełny w Rządowym Funduszu Gwarancyjnym.

Nie ulega wątpliwości, że najłatwiejsze do przeprowadzenia jest powiększanie zapasów zbrojeniowych w USA, przewidzianych na 3 mln bel, natomiast inne kraje ustosunkowały się do tego projektu niechętnie, głównie z powodu trudności finansowych i braku dolarów. Tę ostatnią przeszkodę starano się usunąć przez dostarczenie krajom importującym kredytów udzielanych przez Bank Importowo-Eksportowy /patrz Nr.24/27 WHZ/. Według ostatnich wiadomości przyznano Niemcom Zachodnim pożyczkę na zakup bawełny amerykańskiej w wysokości 50 mln \$. Zgodnie z zastrzeżonymi warunkami spłata pożyczki ma nastąpić w ciągu najbliższych 15 miesięcy począwszy od daty przyznania kredytu; oprocentowanie roczne ustalono na 2,75%. Ogólna suma kredytów przyznanych na ten cel wyniesie 500 mln \$. Jeśli chodzi natomiast o kredyty finansujące eksporterów, to według oświadczenia Departamentu Rolnictwa mają one być w przyszłości podwyższone. Duże znaczenie dla kształtowania się cen bawełny z nowych zbiorów ma Rządowy Fundusz Gwarancyjny. We wrześniu umieszczenie bawełny w tym Funduszu było zjawiskiem powszechnym. Początkowo stawiano sobie za cel umieszczenie co drugiej beli bawełny zebranej w obecnym sezonie, we wrześniu przewidywano, że wpis do Funduszu osiągnie 7 mln bel, wobec przewi-

dywanej jednak przy końcu tego miesiąca zwyżki cen producentów zaczęli wycofywać się ze sprzedaży na rzecz Funduszu. W pocz. października producenci w amerykańskim pasie bawełny wycofali od 45 do 70% bawełny odziarniowej w bież. sezonie. Stworzenie Funduszu Gwarancyjnego miało m.in. na celu powstrzymanie producentów od nadmiernej sprzedaży w okresie następującym bezpośrednio po zbiorach. Mówi się już nawet o zaorywaniu niezebranych jeszcze zbiorów aby w ten sposób ograniczyć podaż.

Dzięki działaniu wszystkich wyżej omówionych czynników rynek amerykański wykazywał w ostatnich dniach września i pierwszych dniach października wzmocnioną tendencję, która jest kontynuacją lekkiej tendencji zwyżkowej na rynku amerykańskim, występującej już w ciągu września.

W Nowym Jorku zwiększony popyt spowodował powrót cen do poziomu lipcowego, zarówno na rynku natychmiastowym jak i terminowym. Zapotrzebowanie wzrosło ze strony przemysłu krajowego i ze strony kupców zagranicznych. Rozwój sytuacji na rynku amerykańskim przeszedł wszelkie oczekiwania kół handlowych przed miesiącem. Dalsze wzmocnienie rynku nastąpić może po ogłoszeniu przez Departament Rolnictwa ostatniego szacunku zbiorów, w dn. 8 października. Szacunek ten był wielką niespodzianką dla amerykańskich kół handlowych. Zbiory wynieść mają 16 931 tys bel wobec przewidywanych przed miesiącem 17 291 tys bel po 500 lbs brutto.

Podobnie jak na rynku amerykańskim wzmocniona tendencja wystąpiła na innych rynkach bawełnianych. Do momentu rozstrzygnięcia sprawy sprzedaży bawełny amerykańskiej, która bezkredytów Banku Importowo-Eksportowego musiałaby ulec ograniczeniu sytuacja na tych rynkach kształtowała się bardzo pomyślnie dla producentów. Zniżkowa tendencja hamowana była nadziejami na zwiększenie zakupów za walutę szterlingową lub w drodze układów kompensacyjnych. Rynek aleksandryjski wykazał przy końcu września i w pierwszym tygodniu października dalszą zwyżkę cen, spowodowaną znacznym popytem ze strony zagranicy. Według notowań z 4.X. cena gat. Karnak wynosiła 126 talaris za cantar z dostawą w listopadzie a gat. Ashmouni 94 tal. za cantar z takim samym terminem. Po cząwszy jednak od tego momentu zarysowała się zniżka, która doprowadziła do następujących cen, notowanych w Aleksandrii w dn. 11.X.: dla gat. Karnak - 116.40 i Ashmouni - 87,25.

Powiększenie produkcji bawełny w sezonie bieżącym, o ile przyniesie obniżenie się cen w ciągu sezonu może wpłynąć na ograniczenie obszaru zasiewów w przyszłym sezonie. W niektórych krajach kapitalistycznych mówi się już o zmniejszeniu produkcji w przyszłym roku. Z drugiej strony podaż tegoroczna z nowych zbiorów plus uszczuplone zapasy /zbiory - 36,4 mln bel, zapasy 10,9 mln bel/ wystarczy zaledwie na pokrycie bieżącego zapotrzebowania i uzupełnienia zapasów do normalnego stanu /konsumcja 32 - 33 mln bel, zapasy przy końcu sezonu 1951/52 - 14-15 mln bel/, wobec czego zapowiedź zmniejszenia obszaru zasiewu spowoduje wzrost popytu i zwyżkę cen już w sezonie obecnym.

E g i p t

Zapasy bawełny z ubiegłego sezonu w Egipcie oceniano na dzień 31 sierpnia na 1.500.000 kantarów wobec 919 tys w roku ubiegłym. Zwiększenie zapasów możliwe było dzięki zmniejszonemu w ub.sezonie eksportowi, który wyniósł 884.546 bel w porównaniu z 1.211.424 bel w sezonie poprzednim. Pomimo spadku ogólnego eksportu wywóz do Anglii wzrósł o 21%, wynosząc 255,4 tys.bel. W dn.3 października egipskie Ministerstwo Rolnictwa ogłosiło pierwszy oficjalny szacunek zbiorów bawełny w sezonie 1951/52. Cyfry podane przez ministerstwo są niższe od szacunku podanego w czerwcu o 270 tys.kantarów. Pomimo zwiększenia obszaru zasiewów zbiory tegoroczne są niższe od zeszłorocznych wskutek wyjątkowo niskiej wydajności, która wynosi 4.20 kantarów z feddanu. Wydajność ta jest najniższa od 1931/32 r., przy tym możliwe jest, że w trakcie zbiorów okaże się ona jeszcze niższa. Wiadomości o przebiegu zbiorów są naogół sprzeczne, w szczególności, jednak wykazują one, że specjalnie silnie ucierpiały zbiory w dolicie Nilu, podczas gdy w Górnym Egipcie będą prawdopodobnie lepsze. Pogorszeniu uległa zarówno jakość jak i ilość zebranej bawełny. Przyczyną tego był brak wody w lecie, upały oraz szkodniki niszczące krzewy. Niższa niż oczekiwano podaż, zwłaszcza podaż wysokich gatunków Karnak, Giza 30 i Zagora wywołała mocną tendencję na rynku, przejawiającą się w spekulacyjnej grze na zwyżkę. Przy końcu września zawierano wiele transakcji terminowych on call z dostawą we wrześniu i październiku, bez fiksowania ich przez nabywców do ostatniego momentu. Postępowanie to spowodowane było oczekiwaniem na zniżkę cen. Fiksowanie tych transakcji, spekulacyjne zakupy na rynku nowojorskim w przewidywaniu zwyżki, wiadomości o pogarszających się zbiorach w Egipcie jak również transakcje kryjące z nowych zbiorów wywołały zapotrzebowanie, któremu nie odpowiadała dostateczna ilość transakcji zabezpieczających wewnątrz kraju, producenci bowiem wstrzymują się od sprzedaży. Ostatnia zniżka /patrz str.46/ była wynikiem nie zwiększenia podaży lecz prawdopodobnie została wywołana brakiem zamówień, ponieważ kupcy nie byli przygotowani na tak poważny wzrost cen jaki wystąpił w październiku.

S t a n y   Z j e d n o c z o n e

Według oświadczenia Departamentu Rolnictwa bawełna odziarniona do 31.VIII br. odznacza się przeciętnie niższym gatunkiem i krótszym włókmem od bawełny odziarnionej w tym samym okresie sezonu poprzedniego. Udział bawełny wyższych gatunków jest niższy w tym roku, a gatunków gorszych odpowiednio wyższy. Skrócenie włókna /przeciętnie o 1/32" / wynika z wyjątkowo suchej pogody w środkowym i południowym Teksasie, która spowodowała zbyt szybkie otwieranie się torebek. Odziarnianie w następnych miesiącach dostarczy prawdopodobnie dłuższych włókien z innych obszarów. Do 1 września odziarniono 2 mln bel bawełny co jest ilością rekordową dla tego okresu. Do 1 października odziarniono 5.468 tys bel wobec 2770 tys do tej samej daty w sezonie

poprzednim.

Cyfry eksportu bawełny ze Stanów Zjednoczonych w bieżącym sezonie wskazują na wzrost eksportu w porównaniu z odpowiednim okresem sezonu ubiegłego. Od początku sezonu do 24.IX. wywieziono z USA następujące ilości bawełny:

	1.VIII - 24.X. 1950/51	1951/52
	b e l e	
O g ó ł e m	735 672	500 423
w tym:		
Wielka Brytania	128 400	127 130
Francja	28 692	46 532
Kontynent	166 819	134 911
Środkowa i Płd.		
Ameryka	15 621	11 007
Wschód	350 929	151 061
Kanada	45 211	29 782

Departament Rolnictwa i Departament Handlu ogłosiły w dn.10 października o zniesieniu przydziałów lintersów bawełnianych na eksport ze Stanów Zjednoczonych. Jednocześnie został ustanowiony ogólny kontyngent eksportowy, w ramach którego wydawane będą licencje eksportowe. W dn.6 października zniesiono ilościowe ograniczenia wywozu twardych odpadków bawełnianych w sezonie 1951/52. Przewidziana podaż lintersów bawełnianych wyniesie w bież.sezonie około 1 915 tys bel bieżących.

Amerykański rynek włókienniczy cechuje wyjątkowo niską dla tego okresu aktywność. Szczególnie małe ożywienie panuje w przemyśle pracującym na pokrycie zapotrzebowania cywilnego, podczas gdy jedyne poważniejsze zamówienia na surowiec wpływają od firm wypełniających kontrakty zbrojeniowe. Amerykańscy fabrykanci tkanin, wyrobów dziewiarskich i innych wyrobów gotowych usilnie starają się o uzyskanie zamówień rządowych związanych z programem zbrojeniowym. Ograniczona ilość tych zamówień przy znacznej ilości ofert ze strony przemysłu bawełnianego spowodowała ostrą konkurencję pomiędzy zainteresowanymi firmami, które liczą się wzajemnie w obniżaniu cen.

W ciągu sierpnia zmniejszyła się marża zysku producentów amerykańskich - różnica między ceną 1 lb bawełny a przybliżoną wartością wyprodukowanych z niego wyrobów dla 17 wybranych artykułów wynosiła w sierpniu 37,62 centów t.zn. o 1 ¢ mniej aniżeli w lipcu br. i o 6% mniej aniżeli w sierpniu roku poprzedniego.

B r a z y l i a

Panująca w Brazylii plaga szkodników spowodowała pogorszenie oraz opóźnienie zbiorów w sezonie bieżącym.

Gorsze zbiory miały szczególnie miejsce w Brazylii Północnej. Na rynku spodziewany był napływ bawełny z nowych zbiorów w połowie września i w październiku.

Rząd brazylijski ogłosił, że nie będzie stosować żadnej akcji mającej na celu utrzymanie cen bawełny na poziomie wyższym od wolnorynkowego. Do dnia 25 września oficjalna klasyfikacja bawełny brazylijskiej Sao Paulo dała 1.134.647 bel wobec 823.859 bel w tym samym okresie roku ubiegłego.

P a k i s t a n

Pakistan od dawna stanowił chłonny rynek zbytu dla brytyjskich artykułów włókienniczych, które miały tam swoją ustaloną markę. Od czasu jednak podziału Indii sytuacja uległa pewnej zmianie. Od dwu i pół lat prowadzono w tym kraju politykę uniezależnienia się od jednego głównego dostawcy, co w obecnej chwili odbiło się na angielsko-kapitańskim handlu włókienniczym. Poważnym czynnikiem było tutaj podrożenie artykułów angielskich i długi okres dzielący zamówienie od dostaw. Ze strony amerykańskiej działała ożywiona reklama, rozpoczęta już w czasie wojny. Na rynek weszła również Japonia i Niemcy Zachodnie oferując towar po cenach niższych od angielskich. Najgroźniejsza dla Anglików okazała się konkurencja japońska, poza tym coraz większą rolę odgrywa przemysł krajowy. W momencie podziału Indii w Pakistanie znalazło się 177.000 wrzecion i 5.330 warsztatów tkackich, na początku czerwca 1951 r. ilość wrzecion była już prawie dwukrotnie wyższa a ilość warsztatów tkackich wzrosła o 10%, do 5.330.

W E Ł N A

W ostatniej dekadzie września na aukcjach australijskich w Sydney, Melbourne i Wanganui panowała mocna tendencja rynkowa. Uważano wówczas, że handel wełną wszedł w okres stabilizacji, który może położyć kres tendencji zniżkowej. Cechą charakterystyczną tych aukcji była zwiększona aktywność kupców japońskich oraz dokonywanie zakupów przez Stany Zjednoczone za pośrednictwem Bradfordu. Przypuszczano nawet, że część wełny, która miała być poprzednio zakupiona dla Japonii, odstąpiona została dla Stanów Zjednoczonych.

Jakkolwiek okres zniżki cen został przerwany, jednak przewidywania co do stabilizacji okazały się błędne. Nowa seria aukcji w Melbourne, Geelong, Newcastle, Napier i Adelaidzie była okresem niesłychanie szybkiej wyżki cen w dniach 1 - 10 października. W dniu 1.X. w Melbourne ceny osiągnęły poziom o 20% wyższy od poziomu z dn.26 poprzedniego miesiąca. W Napier, gdzie 1.X. nastąpiło zamknięcie ostatnich aukcji w tym sezonie, cena runa wzrosła o 35 do 40% a jagnięca o 15 do 20% powyżej cen płaconych w Christchurch w dn.20.IX. Pierwsza wyżka w Australii wystąpiła jednocześnie z podniesieniem się cen w Afryce Południowej, gdzie panował wyjątkowo ożywiony popyt. W dn.1.X. płacono

za wełnę afrykańską przeciętnie 10-15% więcej aniżeli w dniu 27.IX.

Zmiany cen w Australii w pierwszej dekadzie października były zjawiskiem do tej pory niespotykanym w handlu wełną. Zdarzało się, że ceny podnosiły się w ciągu jednego dnia o 10 do 15% w stosunku do notowań z dnia poprzedniego. Tak np. w Sydney ceny wełny w dniu 9 października były wyższe od notowań w dn.8 tego mies. o 15%.

Gwałtowne załamanie ceny nastąpiło w dn.10 paźdz. Notowania dla gat.64s "B" tops spadły w ciągu tego dnia z 225d do około 150d.

Gat.comeback i crossbred wykazały spadek o 10%, ceny gatunków grubszych o nierównej długości włókna spadły o 10 - 15%. Najwyższa cena osiągnięta w tym dniu w Sydney wynosiła 184d za lb dla greasy merino fleece 64/70, najniższa 168 1/2d dla gorszych gatunków.

Ceny afrykańskie zaczęły wykazywać słabszą tendencję nieco wcześniej, mianowicie 8.X. W Cape Town zanotowano dla cieńszych gatunków wełny ceny o 10%, a dla grubszych o 15% niższe od cen z 4.X.

Ostatnia zwyżka cen na rynku australijskim była o wiele silniejsza, aniżeli "niesłychana" zwyżka przy otwarciu aukcji w poprzednim sezonie. O ile bowiem wówczas podwyżka wyniosła 30% w stosunku do cen zamknięcia sezonu 1949/50, o tyle obecnie ceny skoczyły w ciągu 5 dni o 60% a w ostatnich dniach tendencji zwyżkowej wzrost doszedł dla niektórych gatunków nawet do 75%. Według obliczeń Australian Wool Realisation Commission w drugim tygodniu zwyżki ceny były o 43% wyższe od tygodnia poprzedniego i o 52% wyższe od tygodnia kończącego się w dn.21 września. W kołach handlowych ta gorączkowa zwyżka obserwowana była ze zdziwieniem, przy tym nie ustalono żadnych poważniejszych przyczyn tego zjawiska. Wprawdzie przy poprzedniej zniżce uważano, że jest ona zbyt daleko idąca i ceny nie mogą ustalić się przez dłuższy czas na tym poziomie, jednak w żadnym wypadku nie mogło spowodować to ostatniej zwyżki - przy braku innych wydarzeń na rynku. Oczywiście nie bez skutków pozostawał fakt, że nastąpiło zwiększenie popytu wskutek zwiększonych zakupów Stanów Zjednoczonych, związanych z zapasami strategicznymi, jednak zdaniem angielskich i australijskich kół handlowych zakupy te nie były tak wielkie aby uznać to za czynnik najważniejszy. Rozważano również sprawę ewentualnej dewaluacji franka francuskiego i obawy Afryki Południowej co do stałości funta szterlinga, jednak i ten czynnik nie mógł być decydujący. Niewątpliwy jest fakt, że w czasie haussy panował niezwykle ożywiony popyt ze strony Anglii, Stanów Zjednoczonych, Europy i Japonii oraz miejscowych przemysłowców. Stosunkowo najmniej wełny zakupili kupcy z Bradford. Przyczyną ożywienia kupców z Japonii była rozbudowa przemysłu wełnianego w ostatnim sezonie. W czerwcu br. ilość wrzecion i warsztatów tkackich była o 50% wyższa od stanu ze stycznia 1950 a konsumpcja wełny w bieżącym sezonie wynieść ma 75 mln lb wełny /na bazie wełny pranej/ w porównaniu z 51 mln w sezonie ubiegłym.

Zdaniem angielskiego tygodnika "The Economist" przyczyny zwyżki były natury czysto psychologicznej, mianowicie

I/883

wicie w momencie najniższych cen we wrześniu wystarczyło zwiększenie popytu ze strony choćby jednego kupca aby stworzyć odpowiednią psychozę na rynku co w konsekwencji dało gwałtowne skoki cen.

Ponowna zniżka cen na aukcjach australijskich, rozpoczęta 10 października znacznie osłabiła aktywność kupców, którzy zaczęli wstrzymywać się od zakupów. Jedynie utrzymał się popyt ze strony kupców europejskich podczas gdy kupcy amerykańscy i japońscy wykazali dużą ostrożność.

Jesli chodzi o sytuację w przemyśle wełnianym dwóch największych producentów kapitalistycznych, to należy stwierdzić, że zarówno w Stanach Zjednoczonych jak i w Anglii panował ostatnio duży zastój. W Anglii sprzedaż detaliczna osiągnęła najniższy tegoroczny poziom we wrześniu, a pewne ożywienie zaczęło występować dopiero w październiku.

Z a k o ń c z e n i e   a u k c j i   l o n d y ń s k i c h

W dn.6 paźdz. zakończone zostały aukcje londyńskie. Były one odbiciem sytuacji na dominialnych rynkach wełny, wykazując znaczny wzrost cen. Na aukcjach tych szczególnie silnie wystąpiła konkurencja kupców francuskich, którzy zwiększali zakupy w obawie dewaluacji franka fr. Najlepszą ceną uzyskaną w ostatnim dniu tej serii aukcji londyńskich było 110d za lb dla wełny z Tasmanii /dobre, lecz krótkie gatunki włókna/. Przeciętnie ceny wzrosły o 30 do 40% ponad poziom cen z tygodnia poprzedniego.

Produkcja wełny w Australii

Z Australii donoszą, że tegoroczna strzyża jesienna przyniesie bardzo dobre wyniki, co świadczy o tym, że postawiony sobie przez producentów cel polepszenia produkcji został osiągnięty. Pomimo wyjątkowych strat w pogłowiu owiec w sezonie 1950/51 - ocenianych na 12 mln sztuk - wskutek powodzi, zarazy i innych przyczyn, ilość owiec obecnie wynosi 115 milionów. W stosunku do roku poprzedniego pogłowię wzrosło o 2.700 tys sztuk, a w stosunku do roku 1947 o 20 milionów sztuk. Produkcja wełny oceniana jest na 1.180 mln lbs. na bazie wełny pranej co da wzrost w porównaniu z sezonem 1950/51 o 2% i w stosunku do rekordowego poziomu sezonu 1943/44 o 1%.

Zwiększenie produkcji w roku bieżącym jak również w najbliższej przyszłości nie wymaga dodatkowej zachęty ze strony władz dominialnych. Dostatecznym bowiem bodźcem jest tu osiąganie bardzo wysokich zysków przez hodowców w ostatnim sezonie. Całkowity ich dochód obliczany w sezonie 1950/51 na 636 mln £ Australijskich jest dwukrotnie wyższy od dochodu w sezonie poprzednim, który uważany był również za dochód rekordowy. Przed wojną przeciętny dochód roczny hodowców australijskich kształtował się na poziomie 50 mln £.A. Godnym wzmianki jest również fakt, że w ostatnim sezonie przeciętna cena wełny surowej i pranej wynosiła 145d za lb /w walucie australijskiej/ wobec 10 1/2d w 1938/39 i 13 do 15d w czasie wojny.

LEN I KONOPIE

W pierwszej połowie września na belgijskim rynku lnu panował zupełny spokój przy niezmiennych cenach, dopiero ogłoszenie nowej kontroli eksportu spowodowało zamieszanie na rynku w Courtrai, ponieważ ani eksporterzy ani przedsiębiorcy belgijscy nie mogą ponieść 5%-owego obciążenia jaki nakłada nowe zarządzenie, a nabywcy nie chcą płacić odpowiednio podniesionych cen.

We Francji zbiory zostały opóźnione z powodu niepomyślnej pogody w związku z czym główne nasilenie podaży z nowych zbiorów spodziewane jest na rynku nie wcześniej niż w listopadzie i grudniu. Nie przewiduje się wprowadzenia jakiegokolwiek ograniczenia cen w ramach ustalonego na sezon 1951/52 kontyngentu eksportowego wynoszącego 7 tys. ton.

W Holandii nieodpowiednia pogoda wpłynęła na zmniejszenie podaży lnu rosnącego wodą, natomiast znacznie większe niż normalnie jest obecnie rośnienie rosą. Ceny na rynku holenderskim wykazują wzrost, jednak są one mimo to niższe od belgijskich dzięki czemu len holenderski cieszy się stosunkowo większym popytem.

W porównaniu z cenami europejskimi ceny lnu egipskiego są bardzo wysokie zmniejszając do minimum popyt na tym rynku.

We wrześniu zostały ogłoszone we Włoszech nowe ceny na konopie wyższe od dotychczasowych o 10%. Nie przewiduje się dopuszczenia konopi włoskich do eksportu przed końcem roku. Cena za SB wynosi obecnie 275 £ za tonę cif Anglia.

J U T A

Przy końcu września zostało ogłoszone podwyższenie cła eksportowego w Pakistanie z Rs 20 do Rs 35 od beli juty. Nowe cło obowiązuje od 1 listopada. Dla odpadków jutowych zwyczajka cła wyniesie 4 Rs. Decyzja rządu pakistańskiego spowodowała dalszą podwyżkę cen eksportowych juty. W przeliczeniu na funty angielskie zwyczajka cła wynosi 9 £ a wysokość cła wynosi 21 £ od tony.

Cena Mill Firsts została podniesiona do £ 170 za tonę przy dostawach w bieżącym kwartale, wobec przeciętnej ceny we wrześniu 140 do 150 £ za tonę. Nie pozostawało to bez wpływu na rynek kalkucki, który w pierwszych dniach października wykazał znaczny wzrost cen.

WŁÓKNA SZTUCZNE

Przegląd światowy

Produkcja włókien sztucznych, które odgrywają coraz większą rolę w światowym przemyśle włókienniczym wzrasta w dalszym ciągu jak to wynika ze statystyk za I półrocze br.

/przeciętna miesięczna w tonach/:

kraj produkujący	I p ó ł r o c z e	
	1950	1951
USA	59.300	65.490
Niemcy Zachodnie	49.600	52.000
Japonia	23.330	46.280
Anglia	33.320	31.270
Włochy	15.920	30.780
Austria	11.570	16.900
Francja	16.130	16.760

W II półroczu b.r. produkcja włókien acetatowych prawdopodobnie ulegnie dalszemu zwiększeniu. W zeszłym roku hamowana ona była zbyt niskimi dostawami surowca /lintersów bawełnianych/ z USA. W tym roku trudności te zostaną złagodzone zniesieniem kontroli eksportu lintersów i pulpy bawełnianej z USA /patrz str.48 /.

Równolegle do wzrostu produkcji wzrasta również eksport włókien sztucznych, który w 1950 roku kształtował się w następujący sposób: /w mln lbs/

Austria	41,5	Belgia	30,3
Francja	49,6	Niemcy Zach.	44,5
Włochy	87,9	Holandia	33,0
Norwegia	26,6	Szwecja	14,2
Szwajcaria	26,3	Anglia	30,8

M e k s y k

W czerwcu rozpoczęto budowę fabryk włókien sztucznych, których produkcja obliczona jest na 7.000 ton włókien wiskozowych i 3.000 ton acetatu. Poza tym zakłady mają produkować około 40.000 ton celulozy przeznaczonej na eksport. Stroną finansującą jest konsorcjum meksykańskie, włoska zaś firma Snia Viscosa wnosi do spółki urządzenie i obsługę techniczną/z patentami włoskich zakładów macierzystych.

U. S. A.

Pomimo olbrzymiej produkcji krajowej Stany Zjednoczone są obecnie największym importers włókien sztucznych, przeważnie ciętych, których import w I półroczu b.r. osiągnął 50 mln lbs. Największym dostawcą były Niemcy Zachodnie, następnie Włochy, Francja, Anglia i Austria.

W związku ze spadkiem cen surowców naturalnych obniżono również ceny krajowe na włókna sztuczne a mianowicie od 2 do 4% na acetat i od 4 do 6% na wiskożę.

J a p o n i a

Zwiększona o 100% produkcja włókien sztucznych zużyta była prawie w 90% na potrzeby własnego przemysłu tkackiego i dziewiarskiego. Jednocześnie wzrósł poważnie

eksport tkanin z sztucznego jedwabiu, wykazując w pierwszych 6-ci u miesiącach b.r. 147 mln yardów w porównaniu z analogicznym okresem 1950 r., kiedy osiągnął on za ledwie 21 mln yardów.

Światowa produkcja nylonu

Po raz pierwszy ukazała się zbiorowa statystyka produkcji nylonu w krajach kapitalistycznych w latach 1949 i 1950, z której wynika, że globalna suma dochodzi do 100 mln lbs., z czego na USA przypada 80%. Szczegółowe cyfry produkcji w dwóch latach przedstawiają się następująco /w tys.lbs/ :

	1949	1950
USA	70.400	79.200
Kanada	600	1.100
Anglia	1.500	3.000
Francja	600	2.000
Włochy	300	600

W bieżącym roku produkcja powiększy się dzięki uruchomieniu nowych zakładów, budujących się w Europie, a mianowicie w Szwajcarii, Francji, Holandii jak również w Japonii. Niemcy Zachodnie rozbudowują obecnie swoje zakłady wytwarzające perlon, a Szwajcaria rozpoczęła produkcję grilonu włókna syntetycznego, podobnego do nylonu.

W Kanadzie rozpoczęto budowę dużych zakładów chemicznych, które wytwarzać będą głównie podstawowe półfabrykaty dla wyrobu włókien syntetycznych. Rozpoczęcie produkcji przewidziane jest na koniec 1952 roku.

Metale i wyroby

Wiadomości z międzynarodowego rynku żelaza i stali

Anglia. Zgodnie z ostatnim komunikatem Europejskiej Komisji Ekonomicznej Anglia jest jedynym krajem w Europie nie wykazującym w pierwszych 6-ciu miesiącach b.r. wzrostu produkcji stali w stosunku do analogicznego okresu 1950 r. Ogółem produkcja stali w Europie - wg szacunków tej Komisji /ECE/ - wzrosła w pierwszej połowie roku o 10% w porównaniu z poziomem z pierwszego półrocza 1950 r. Najsilniejszy wzrost notowań można stwierdzić w odniesieniu do Finlandii, Belgii i Zagłębia Saary.

k r a j e	1000 ton	wzrost
W. Brytania	8.284	0 %
Niemcy Zachodnie	6.442	6 %
Francja	4.870	17 %
Belgia	2.514	33 %
Luksemburg	1.509	23 %
Włochy	1.458	23 %
Saara	1.264	33 %
Austria	492	6 %
Dania	77	25 %
Finlandia	69	34 %

Ta wyraźna rozbieżność między tendencjami produkcji stalowego przemysłu brytyjskiego oraz przemysłów hutniczych innych krajów kapitalistycznych w Europie zaznaczyła się jeszcze silniej w następnych dwóch miesiącach kiedy sezonowy spadek produkcji stali zaznaczył się najsilniej w Wielkiej Brytanii /patrz WHZ Nr 24/27/.

Według opinii angielskich kół branżowych, październik i listopad będą najtrudniejszymi miesiącami dla przemysłu brytyjskiego, a sytuacja na odcinku stali może się nieco poprawić dopiero z chwilą ogłoszenia pierwszych jej przydziałów w ramach wprowadzonego systemu kontroli obrotów co ma nastąpić 3-go grudnia b.r. Do tej daty wszyscy konsumenci i producenci obowiązani są złożyć szczegółowe raporty w odniesieniu do konsumpcji i produkcji tak stali surowej jak i walcówki. Materiały te będą pożytecznym wkładem - pisze The Metal Bulletin - dla przeprowadzenia racjonalizacji obrotów, i konsumpcji stali w kraju, lecz nie ulega wątpliwości, że ograniczenie dostaw dla niektórych konsumentów będzie bardzo poważne. W pierwszych dniach października zakłady Vauxhall, mając wyczerpane zapasy blachy stalowej, oraz przewidując poważniejsze ograniczenie jej dostaw w najbliższej przyszłości zmuszone były zwolnić kilkuset robotników. Podobne zjawiska zanotować można

było w kilku innych większych wytwórniach przemysłu metalowego.

Największe obawy wzbudzają w Anglii w dalszym ciągu niezwykle niskie zapasy paliw, uniemożliwiające zwiększenie produkcji surowki, której brak odczuwa cały przemysł stalowy. W niektórych wypadkach niewykorzystana zdolność produkcyjna poszczególnych zakładów w stalowniach sięga obecnie 30 %.

W związku z trudnościami odpowiedniego zwiększenia podaży stali krajowej władze i przemysł angielski coraz aktywniej zabiegają o powiększenie jej importu. Jakkolwiek w ostatnich tygodniach - pisze The Metal Bulletin - dostawy półfabrykatów z kontynentu cokolwiek się powiększyły osiągając poziom z 1950 r. nie miało to prawie żadnego wpływu na odprężenie sytuacji w dziedzinie blach i stali konstrukcyjnej. W końcu pierwszej dekady października zwróciła się Anglia do Belgii z propozycją powiększenia istniejących kontraktów na dostawę stali o 50.000 ton. Propozycja ta rozpatrywana jest obecnie w Belgii, lecz prawdopodobieństwo jej przyjęcia jest nikłe ponieważ Belgia zmuszona była już ostatnio do ograniczenia dostaw walcówki do krajów skandynawskich na korzyść eksportu stali do Stanów Zjednoczonych. Drugim momentem niesprzyjającym dla Anglii jest fakt nadwyżek jakie posiada Belgia w stosunku do obszaru krajów EPU co zmusza ją do stosowania polityki forsowania eksportu na rynki nie należące do Europejskiej Unii Płatniczej.

W świetle powyższych faktów zrozumiałą wydaje się ostatnia akcja - pisze The Iron & Coal Trade Review - zmierzająca do dalszego ograniczenia eksportu stali i wyrobów. W dn.4.X.b.r. Board of Trade anulował istniejący dotychczas system bulk general licences na eksport stali do wszystkich krajów za wyjątkiem: krajów imperium, Danii, Finlandii, Norwegii, Portugalii, Szwecji i Argentyny. Eksporterzy pragnący eksportować stal na wszystkie inne rynki będą musieli ubiegać się o indywidualne pozwolenia eksportowe.

Na ultimo sierpnia zapasy złomu w stalowniach i hutach były najniższe na przestrzeni ostatnich 7-miu lat wynosząc 314 tys.ton.

F r a n c j a. Krajowe ceny stali we Francji zostały w pierwszych dniach października podniesione o 22%. Od czasu ostatniej podwyżki cen w kwietniu b.r. wynoszącej 18%, nastąpił dalszy wzrost kosztów produkcji, przesądzający już w połowie lata konieczność ponownej rewizji cen, tym bardziej, że kwietniowa podwyżka była od samego początku uznana za niewystarczającą. Podstawowe nowe ceny niektórych artykułów ilustruje zestawienie poniższe:

ceny w frankach za tonę metryczną
stal martenowska   stal bessemerowska

półfabrykat do przewalcowania	22.270 /£.23,5/	22.270 /£.23,3/3/
szyny		35.490 /£.36 1/4/
pręty stalowe .	34.650 /£.35 3/8/	30.550 /£.31 1/8/
stal wstęgowa .	35.040 /£.36 3/8/	30.670 /£.31 1/4/
plyty i grube blachy	39.390 /£.40 1/4/	35.860 /£.36 5/8/
blachy średn. grubości . . .	42.130 /£.43/	37.950 /£.38 3/4/
cienkie blachy	47.410 /£.48 3/8/	42.750 /£.43 5/8/

Francuski koncern stalowy Usinor otworzył nową komórkę sprzedaży w Nowym Jorku pod nazwą Soveda zamierzając lokować na rynku amerykańskim od 75 do 100 tys. ton walcówki rocznie.

W sierpniu nowe zamówienia zagraniczne na stal francuską wynosiły blisko 60.000 ton czyli o 8.250 ton mniej niż w lipcu b.r.

B e l g i a. Ostatnia dekada września i pierwsza października nie przyniosły poważniejszych zmian na rynku belgijskim odznaczającym się bardzo silnymi tendencjami od dłuższego czasu. W ostatnich tygodniach nastąpił jednak wyraźny wzrost trudności surowcowych w szczególności w odniesieniu do żeluzu. Podobnie jak w początkach września najtrudniej było ulokować zamówienia na cienkie blachy i pręty stalowe, których ceny ostatnio silnie zwyżkowały. Belgijskie koła handlowe spodziewają się w najbliższej przyszłości dalszych poważniejszych zamówień zagranicznych niezależnie od ostatnich żądań angielskich co spowodować musi dalszą zwyżkę cen.

S t a n y   Z j e d n o c z o n e. Zgodnie z napływającymi ostatnio wiadomościami z USA istnieje duże prawdopodobieństwo większej podwyżki cen stali amerykańskiej, w związku ze stanowczym stanowiskiem związków zawodowych przemysłu ciężkiego wywalczenia wyższego poziomu płac, oraz faktu nieustannego na przestrzeni r.b. wzrostu kosztów produkcji. Pomimo podniesienia produkcji stali w r.b. o blisko 8 mln. ton zyskiskieręgu koncernów amerykańskich nie tylko, że nie wzrosły, lecz nawet w niektórych wypadkach spadły na skutek wzrostu podatków, kosztów transportu a w pierwszym rzędzie z powodu powiększenia się kosztów reparacji, renowacji i remontów przeciążonego sprzętu produkcyjnego. Wzrost cen stali amerykańskiej miałby poważne następstwa dla sytuacji płatniczej Anglii, która w najbliższych miesiącach otrzymać ma z USA 200 tys. ton walcówki.

J a p o n i a W okresie od kwietnia 1950 r. do marca 1951 r. Japonia eksportowała 624.314 ton żelaza i stali co stanowiło 17,4% ogólnej jej produkcji tych artykułów. Ostatnio Anglia zakupiła na rynku japońskim 10.000 ton prętów żelaznych po \$ 142 za tonę metryczną fob oraz 13.000 ton blach po cenie nieujawnionej. W tym samym okresie Japonia sprzedawała szeregi partii walcówki Australii, Nowej Zelandii i Filipinom oraz 6.000 ton rur Stanom Zjednoczonym. Obecnie toczą się rozmowy na dostawę około 20.000 ton rur do Argentyny.

Meldunki z międzynarodowego rynku metali kolorowych

C y n a

-----Szósta konferencja Międzynarodowej Grupy Studiów Cyny zakończyła swe obrady w Rzymie w ostatnich dniach września. Obradowała ona nad zagadnieniami ustalenia cen zreglamentowania konsumpcji i powiększenia produkcji.

Z oficjalnego komunikatu Grupy wynika, że polityka Stanów Zjednoczonych na rynku cyny a zwłaszcza kontrakt z Boliwią, były przedmiotem powszechnej krytyki. Według sprawozdania Komitetu statystycznego ogólne światowe wydobycie cyny szacowane jest w b.r. na 168.000 ton w tym 31.000 ton cyny pochodzącej z obszaru Indonezji. W 1952 r. światowa produkcja cyny osiągnąć ma poziom 139.000 ton nie uwzględniając produkcji Indonezji. Przypuszczalna konsumpcja tego metalu w r.b. wyniesie 147.000 ton i wzrośnie w 1952 r. - wg szacunków Tin Study Group - do poziomu 154.000 ton. Cyfry te nie uwzględniają zakupów na t.zw. zapasy strategiczne.

Ogólnie biorąc Konferencja nie przyniosła praktycznie żadnych pozytywnych wyników będąc płaszczyzną jałowej dyskusji często o charakterze wyłącznie politycznym a nie handlowym.

Delegacja boliwijska, zwracając uwagę na fakt, że w razie wojny Boliwia i Kongo Belgijskie mogą być jedynymi dostawcami cyny dla krajów Paktu Atlantyckiego, domagała się jak najbardziej pozytywnego ustosunkowania się tych krajów do zagadnienia rozwoju produkcji cyny w Boliwii co może być osiągnięte jedynie przy odpowiednich opłacalnych cenach eksportowych tego metalu. Delegat Boliwii wysunął również propozycję zniesienia giełd w Singaporze, Londynie i w Nowym Jorku i ustalenia stałej ceny w drodze porozumienia rządów krajów zainteresowanych.

Przedstawiciel W.Brytanii wypowiedział się za utrzymaniem wolnego rynku i za usuwaniem przeszkód jakie powstają obecnie w wolnych obrotach cyną. Delegat Stanów Zjednoczonych nie podzielał poglądów producentów cyny, że wprowadzenie w tej chwili systemu alokacji wymagałoby z ich strony jakichś poważnych poświęceń. Zainteresowania USA idą ostatnio w kierunku maksymalnego obniżenia światowych cen cyny. Wynikało to również z wypowiedzi delegacji amerykańskiej preferującej obecnie zakupy bądź na wolnym rynku bądź w

układach dwustronnych, w których Stany Zjednoczone mogą wywierać polityczną bądź gospodarczą presję na dostawcach.

Przedstawiciel imperialnych producentów cyny również sprzeciwił się projektowi ustalenia stałej ceny, a delegacja belgijska oświadczyła, że przy zawieraniu umowy na dostawę cyny z Konga Belg. do Stanów Zjednoczonych miarodajną będzie dla nich cena płacona przez USA Boliwii. W razie sprzeciwu Stanów Belgia gotowa jest odwołać się do klauzuli Układu Taryfowego i Handlowego przewidującej nie stosowanie polityki dyskryminacji cen wobec krajów będących sygnatariuszami tego Układu.

W kilka dni po zakończeniu Konferencji Grupy Studiów Cyny rozmowy boliwijsko-amerykańskie zostały przerwane, a sprawa zawarcia długoterminowego kontraktu na cynę boliwijską do USA stanęła na martwym punkcie. Kierownik amerykańskiej delegacji oświadczył, że cena \$ 1.50 za lb żądana przez Boliwię jest niczem nieuzasadnioną i że Stany Zjednoczone nie zamierzają podpisać umowy o ile Boliwia nie poczyni ustępstw. Delegacja boliwijska sprzeciwiała się żądaniu RFC /Reconstr.Finance Corpor./ wypośrodkowaniu ceny na podstawie najwyższych i najniższych kosztów produkcji.

W drugiej połowie ostatniej dekady września cena cyny na giełdzie londyńskiej zwyżkowała z 940 £ za tonę natychmiast na 1000 £. W następnych 5-ciu dniach tendencje skąbną lecz już w dn.8.X. cena odzyskuje poprzedni poziom osiągając £.1005 - £.1010 za tonę spot. W dn.11-go października notowania wykazują dalszy nieznaczny wzrost osiągając £.1015 - £.1020 za tonę natychmiast.

Brytyjskie biuro dla statystyki metali nieżelaznych podało ostatnio w raporcie, że zapasy cyny na ultimo sierpnia wynosiły w Anglii 1.816 ton u konsumentów i 200 ton na składach rządowych. /bez strategicznych/.

M i e d ź. Z początkiem października Międzynarodowa Konferencja Materiałowa w Waszyngtonie ogłosiła kwoty przydziałowe miedzi i cynku na IV kwartał 1951 r. W związku z powyższym niedoborem obu tych metali na rynkach kapitałistycznych opóźnienie ogłoszenia przydziałów, którego spodziewano się w pierwszej połowie września, wywołało w wielu kołach handlowych poważne zaniepokojenie. Równolegle z ogłoszeniem przydziałów miedzi, których bardziej szczegółowe zestawienie przytoczone jest poniżej, Międzynarodowa Konferencja Materiałowa podała do wiadomości, że deficyt miedzi wynieść ma w ostatnim kwartale b.r. 15,8%. Przy ustalaniu kwot wzięto pod uwagę w pierwszym rzędzie zapotrzebowanie przemysłów zbrojeniowych oraz zagadnienie gromadzenia odpowiednich rezerw strategicznych.

Z będących w "dyspozycji" Konferencji 677.160 ton miedzi Stany Zjednoczone otrzymają 333.777 ton a W.Brytania 91.690 ton. Niemcy Zachodnie są trzecie na liście z ilością 47.100 ton. Niektóre inne kraje otrzymają miedź w następujących ilościach: /w tonach/

Francja	36.490	Dania	3.530
Włochy	24.200	Norwegia	3.310
Belgia/Luk.	16.480	Finlandia	2.430
Szwecja	13.710	Austria	2.370
Holandia	6.800	Afr.Franc.	1.650
Szwajcaria	5.570	Turcja	1.360
Jugosławia	4.250	Egipt	1.230
Hiszpania	3.710	Grecja	622

Porównując kwoty przydziału miedzi z jej średnią konsumpcją kwartalną z 1950 r. można obliczyć, że np. przydział dla Włoch wynosi 166% ich średniej konsumpcji kwartalnej w 1950 r. dla Danii 214%, dla Szwajcarii 136%, dla Francji 127%, dla Szwecji 112% a dla Niemiec Zachodnich 87%. Z powyższego wnioskować można, że zapasy miedzi w Niemczech Zachodnich są prawdopodobnie stosunkowo wyższe niż w krajach wyżej wymienionych. Przydział miedzi dla Anglii w ilości 183 tys. ton w skali półrocznej jest dla przemysłu angielskiego niewątpliwie rozczarowaniem ponieważ konsumpcja miedzi rodzimej w drugim półroczu 1950 r. wynosiła 176,3 tys. ton a zapotrzebowanie przemysłu zbrojeniowego jest obecnie znacznie większe.

Jednocześnie z ogłoszeniem kontyngentu miedzi dla Anglii w ramach powyższego schematu alokacji, Board of Trade podało do wiadomości, że z powodu panującego w dalszym ciągu braku dostatecznych dostaw miedzi ograniczenia eksportowe wprowadzone z dn.1.IV.b.r. zostały przedłużone o dalsze 3 miesiące poczynając od 1.b.m. Decyzja co do ewentualnego dalszego utrzymania ograniczeń wzgl. ich zmiany ogłoszona zostanie pod koniec roku.

Według informacji podanych przez The Metal Bulletin z dn.9.X. prezydent Truman podpisał w pierwszych dniach miesiąca zwolnienie dalszych 30.000 ton miedzi z zapasów strategicznych na potrzeby rynku wewnętrznego. Ogółem zatem strajki w hutnictwie metali kolorowych spowodowały obniżenie zapasów strategicznych o 55.000 ton. Gdyby Stany Zjednoczone chciały uzupełnić zapasy strategiczne o tą ilość w krótkim okresie czasu, miałoby to poważny wpływ na ogólne wzmocnienie tendencji na rynku.

Z Santiago donoszą, że Niemcy Zachodnie zakontraktowały całą produkcję miedzi nowych zakładów hutniczych w Paipote po cenie 57¢ za lb. Jest to blisko o 30¢ wyższa cena niż oficjalne notowanie w Nowym Jorku. Na wolnym rynku szereg transakcji w ostatnich tygodniach dokonywanych było po cenach od 50 do 55¢ za lb.fob. Tak wysoki poziom cen budzi obawy szeregu krajów importujących, szczególnie Francji i Indii, czy będą one w stanie po tak wygórowanych cenach wykupić przydzielone im kontyngenty przez Międzynarodową Konferencję Materiałową.

C y n k. Równocześnie z ogłoszeniem kontyngentów miedzi Międzynarodowa Konferencja Materiałowa w Waszyngtonie ogłosiła listę przydziałów cynku. W odniesieniu do tego metalu oszacowano deficyt w krajach kapitalistycznych w IV kwartale na 21,4% ogólnego zapotrzebowania zadeklarowanego przez kraje uczestniczące. Z ogólnej kwoty 469.260 ton metrycznych, którą mogła dysponować Konferencja, Stany Zjednoczone otrzymały 228.460 ton, czyli 48,8%; W. Brytania - 60.250 ton, czyli około 13%. Niektóre inne kraje otrzymały następujące przydziały: /w tonach/

Niemcy Zachodnie	38.520	Norwegia	3.190
Francja	27.660	Szwajcaria	2.250
Belgia/Luksemb.	23.160	Jugosławia	1.900
Włochy	9.390	Austria	1.750
Holandia	5.850	Dania	1.500
Szwecja	5.670	Finlandia	1.020
Hiszpania	4.020	Egipt	300

Podobnie jak Włochy przy alokacji miedzi tak Belgia w wypadku cynku była specjalnie faworyzowana przy ustalaniu wysokości kontyngentów. W 1950 r. średnia kwartalna konsumpcja cynku rodzimego w Belgii wynosiła 9.750 ton. Wysokość przydziału wynosi zatem około 237% tej ilości. Stosunkowo niski natomiast przydział otrzymała W. Brytania, która w drugiej połowie ub.r. zużyła 118.5 tys. ton metalu rodzimego a w pierwszej połowie r.b. 91.5 tys. ton.

W dn. 2-go października krajowa cena cynku w USA została podniesiona o 2¢ na lb. do poziomu 19.50¢ za lb. Jak dotychczas nie wywołało to analogicznych zmian cen w Anglii, pomimo faktu bazowania cen angielskich przez Ministerstwo of Materials na poziomie cen amerykańskich /np. miedzi/. Importerzy metali kolorowych w USA oświadczyli, że w wypadku ustalenia przez Defence Mobiliser maksymalnej ceny importowej na cynk pochodzenia zagranicznego w wysokości 19.50¢ za lb. fob, przywóz tego metalu /USA muszą importować około 30% swego zapotrzebowania/ ustałby całkowicie ponieważ ceny na wolnym rynku wielokrotnie już płacone przez importerów europejskich nie schodzą poniżej 30¢ za lb.

Jak donosi The Metal Bulletin z 12.X. - podniesienie ceny cynku w Stanach Zjednoczonych dotyczące jedynie metalu rodzimego East St. Louis Prime Western, nie odnoszące się natomiast do przetopionego złomu i cynku w stopach, spowodowało poważne zamieszanie na rynku i całkowite prawie zawieszenie transakcji.

W końcu pierwszej dekady października rząd francuski podniósł oficjalne krajowe ceny cynku z ważnością od 5-go b.m. Nowe ceny wyrażone we fr. fr. za kg metalu są następujące: /z wyłączeniem podatku/ cynk rodzimy /97,75%/ 181; cynk przeznaczony do galwanizowania /min. 98,50%/ 182,81; cynk na walcówkę /min. 98,50%/ 184,62; cynk rafinowany /99,95%/ 192; ekstra czysty /99,99%/ 198,75. Średni wzrost cen wynosi ok. 16%.

O 1 ó w. Równocześnie z podniesieniem cen cynku została podniesiona w Stanach Zjednoczonych oficjalna krajowa cena o 2¢ na lb. do poziomu 19¢ za lb. /notowania w N.Y./ z ważnością od 2-go października br. czyli jeden dzień później po oficjalnym obniżeniu krajowej ceny ołowiu w Anglii do poziomu £.175 za long tonę. Poprzednia cena podstawowa wynosiła £.180 za 1 tonę loco huty. Oba zarządzenia zmierzające do wyrównania cen angielskich i amerykańskich pozostawiają jeszcze różnicę około £.22 na tonie.

Korespondent Financial Times donosi z Nowego Jorku, że meksykańscy producenci ołowiu wszynali sprzedaż znacznych ilości ołowiu do Stanów Zjednoczonych z powodu różnicy między ustaloną ostatnio ceną w USA a ceną po której sprzedawali oni metal na różne rynki zagraniczne. Amerykańska huta i rafineria ołowiu znajdująca się w Meksyku i będąca tam największym producentem ołowiu oświadczyła, że nie będzie sprzedawać tego metalu po cenie niższej niż 21,50¢ za lb. Według ostatnich informacji zakupy ołowiu przez angielskie Ministry of Materials na rynku meksykańskim wynoszą obecnie 20.000 ton na dostawy w pierwszym kwartale 1952 r.

N i k i e l k o b a l t. W końcu pierwszej dekady października Międzynarodowa Konferencja Materiałowa ogłosiła przydziały niklu i kobaltu dla krajów uczestniczących na IV kwartał b.r. Na ogólną ilość 31.153 ton niklu będącego w dyspozycji Konferencji 19.690 ton otrzymać mają Stany Zjednoczone czyli 63,1% ogólnej puli. Udział Anglii wynosi 16,3% w ilości 5.088 ton. Przydziały dla niektórych innych krajów kształtują się następująco: /w tonach/

Francja	1.451	Austria	225
Niemcy Z.	1.425	Belgia/L.	108
Kanada	750	Norwegia	68
Szwecja	736	Holandia	66
Japonia	485	Brazylia	50
Włochy	265	Jugosławia	30
Indie	245	Finlandia	24

Ogółem nikiel przydzielony został 32-um krajom. Pula kobaltu w ilości 2.049 ton została w IV kw. rozdzielona w sposób następujący:

U.S.A.	1.212	Holandia	40
Anglia	325	Belgia	26
Niemcy Z.	128	Austria	20
Francja	75	N.Zelandia	14
Japonia	60	Włochy	14
Szwecja	42	Indie	14
Kanada	29	Australia	13

Rządy zainteresowanych krajów mają prawo w okresie najbliższych 30-stu dni od ogłoszenia przydziałów składać reklamacje pod adresem konferencji, która zaleca jednocześnie ograniczenie konsumpcji kobaltu i niklu w produkcji artykułów luksusowych i drugorzędного znaczenia. W przeciwieństwie do skrytykowania przydziałów miedzi i cynku koła handlowe w Anglii uważają alokacje niklu i kobaltu za właściwe,

które spowodują powiększenie podaży tych metali na rynku angielskim jakiego nie można byłoby się spodziewać przy samodzielnym zakupach Ministry of Materials.

W dniu 1-go października podniesiona została oficjalna cena kobaltu w Stanach Zjednoczonych o 30¢ na lb. do poziomu \$ 2.40 za lb w partiach od 500-600 lb. W partiach mniejszych ca 100 lb cena jest nieco wyższa - \$ 2.42 za lb do \$ 2.47 za lb. Jest to pierwsza podwyżska od początku b.r. spowodowana wzrostem kosztów produkcji oraz przerabianiem rud o niższej zawartości metalu w celu powiększenia produkcji. W Anglii notowania kobaltu pozostają na dotychczasowym poziomie 17/6d za lb.

Organizacja marshallowska ECA udzieliła kredytu marokańskiej firmie Bou-Azzer w miejscowości Graara na rozbudowę kopalni rudy kobaltu i azbestu. Kredyt w wysokości £.337 tys. spłacany ma być dostawami wymienionych artykułów.

Uzależnienie USA od importu rud i metali

Jak podał amerykański "Metal Bulletin" - zgodnie z oświadczeniem rządowym - Stany Zjednoczone będą mogły w 1951 r. zapewnić całkowicie swe zapotrzebowanie na metale i rudy jedynie w zakresie molibdenu i magnezu. Jeśli chodzi o inne metale, to Ameryka zależna jest od dostaw zagranicznych. Poniższe zestawienie ilustruje w jakim stopniu zapotrzebowanie na metale może być w r.b. pokryte w USA z produkcji rodzimej:

ruda żelazna	90-95%	arsen	40%
ilmenit	80-85%	bauksyt	38%
ruten	75-80%	antymon	26%
cynk	70%	kobalt	10%
miedź	65%	rtęć	9%
ołów	55%	mangan	8%
wolfram	50%	tantal ....ca	5%
kaadm	45-50%	metale gr.patyn.	5-10%

W dziedzinie zaopatrzenia w cynę, chrom i nikiel Stany Zjednoczone są całkowicie zależne od dostaw zagranicznych.

Wewnętrzne przydziały stali, miedzi i aluminium

w Stanach Zjednoczonych

Amerykańska National Production Authority opublikowała program przydziałów stali miedzi i aluminium na wewnętrzne potrzeby USA oraz na eksport i bieżące rezerwy w IV kwartale 1951 r. Program ten przedstawia się następująco: /w tys. ton/

	stal	miedź ^{x/}	aluminium
Zamierzona produkcja w IV kw.	19.355	528,9	271,3
Ogólna ilość do rozdziału	21.825	601,4	302,1
w tym:			
dla departamentu obrony	1.765	93,4	76,2
wojsk.admin.dla spraw ropy i pooh.	1.638	3,6	0,4
wojsk.admin.dla spraw energ. elektr.	262	36,7	16,1
dla całej N.P.A.	13.840	392,4	192,5
w tym dla: działów produk.:			
samochodów	3.143	67,0	41,9
taboru kolejowego	1.698	26,2	3,9
opakowań	1.466	0,1	8,1
materiałów budowlanych	921	20,8	22,7
trwałych dóbr konsumcyjnych	787	22,2	25,9
sprzętu przem.o przeznac.ogóln.	786	27,7	11,5
sprzętu do obróbki metali	583	11,4	3,4
maszyn i sprzętu rolniczego	479	3,9	2,6
sprzętu budowlanego	457	2,0	0,9
silników i turbin	419	6,8	1,2
surówki i stali	315	0,7	13,2
samolotów	14	0,5	3,6
eksport /prócz Kanady/	613	4,5	1,1
dla Kanady	311	1,2	1,0
remonty kapitalne, bieżące itp.	1.100	12,2	1,4
rezerwa	1.062	27,1	14,5

Dobra inwestycyjne

Spadek eksportu samochodów brytyjskich

Poważny spadek zbytu samochodów brytyjskich w Ameryce Północnej i na niektórych innych rynkach ma być przedmiotem obrad Narodowego Komitetu Doradczego dla Przemysłu Motoryzacyjnego. Kanada ma zamiar zwrócić Anglii 3.500 samochodów głównie modeli Austin i Morris. Wozy te wysłane do Kanady na początku b.r. nie mogą być sprzedane wobec tamtejszych silnych ograniczeń w nabywaniu trwałych dóbr konsumpcyjnych. W pierwszym półroczu b.r. samochody brytyjskie cieszyły się na ogół dobrym popytem w krajach dolarowych, często większym nawet niż samochody produkcji amerykańskiej. W ostatnim jednak czasie sprzedaż wozów angielskich uległa zmniejszeniu wykazując niejednokrotnie zupełny zastój.

Zwyżka cen obrabiarek w Stanach Zjednoczonych

Zgodnie z zarządzeniem amerykańskiego urzędu stabilizacji cen fabryki mają prawo przy obliczaniu cen obrabiarek doliczyć pewne narzuty /bliżej niesprecyzowane/, które podwyższą cenę obecną o ca 10%. Faktycznie ceny sprzedaży obrabiarek będą jednak o 15% wyższe od ostatnich cen maksymalnych.

Ze Stanów Zjednoczonych donoszą, że nacisk na przemysł amerykański produkujący obrabiarki nieco zelżał. Lotnictwo amerykańskie oddaje obecnie na użytek przemysłu obrabiarki ze starych zapasów wojennych, ponieważ w wielu wypadkach nie nadają się już one produkcji lotniczej w związku z produkowaniem nowych typów silników. Szacuje się, że ogólna wartość zwolnionych przez lotnictwo obrabiarek wyniesie około 2 miliardów dolarów. Oddawane są one bezpłatnie firmom, które otrzymały zamówienia na sprzęt wojskowy. Wśród nich są firmy kanadyjskie i brytyjskie. Ilość złożonych w USA zamówień w sierpniu na obrabiarki była niższa od rekordowej ilości w czerwcu lecz wyższa niż w lipcu. Zamówienia zagraniczne wykazują jednak nieustanny wzrost, wynosząc blisko 10% wszystkich zamówień łącznie. Terminy dostaw wynoszą obecnie 23 miesiące od daty zamówienia, a jeśli chodzi o dostawy niektórych specjalnych typów, terminy te sięgają 3-4 lat.

Zwyżka cen na samochody francuskie

Według doniesień francuskiej agencji France Press w związku ze zniesieniem przez rząd francuski kontroli cen na samochody, szereg francuskich firm samochodowych podniosło niezwłocznie ceny na poszczególne modele samochodów. I tak np. firma Renault podwyższyła ceny na niektóre typy ciężarówek o 12%. Firma Citroen podniosła ceny na samochody osobowe o 12-13%. Firma Pegot natomiast na samochody małe litrażowe - o 10%.

Spadek zbytu rowerów w Niemczech Zachodnich

Od szeregu tygodni daje się zauważyć na rynku w Niemczech Zachodnich poważny spadek popytu na rowery podobnie jak i na inne dobra trwałej konsumpcji. Jest to zjawisko nie tylko spowodowane czynnikami sezonowymi lecz w pierwszym rzędzie znacznym spadkiem siły nabywczej przeciętnego obywatela. Największe nasilenie sprzedaży rowerów przypadające normalnie w połowie roku przypadło w r.b. na styczeń i luty. W następnych miesiącach obroty wykazały wyjątkowo silny spadek powodując przepełnienie składów a następnie obniżenie się ogólnej produkcji. W marcu b.r. Niemcy Zachodnie wyprodukowały ponad 137 tys rowerów, a w lipcu i sierpniu produkcja obniżyła się do 86 tys sztuk pomimo faktu istnienia - wg szacunku producentów - potencjalnego krajowego rynku zbytu na 800 tys.sztuk.

W przeciwieństwie do powyższego spadku zbytu krajowego eksport rowerów i części z Trizonii wykazywał w ostatnich miesiącach systematyczny wzrost. W pierwszej połowie b.r. wartość tego eksportu osiągnęła poziom \$ 10.794 tys. w porównaniu do \$ 3 mln. w tym samym okresie o rok wcześniej. Do głównych odbiorców zaliczyć trzeba ostatnio Stany Zjednoczone, Kolumbię i Turcję.

E R R A T A

-----
do Nr. 26/29 WHZ - Rynki Towarowe

- 1/ Na str.17 w notatce "Światowa produkcja oliwy w r.1951/52" opuszczono omyłkowo następujące zestawienie:

Produkcja oliwy w tonach:

Hiszpania	650.000	Palestyna	3.000
Włochy	250.000	Cypr	5.000
Grecja	135.000	Egipt i Libia	5.000
Portugalia	70.000	Albania i Jugo-	10.000
Turcja	30.000	sławia	
Tunis	40.000	Francja i Kali-	5.000
Maroko Fr.	12.000	fornia	
Algeria	15.000		
Syria	15.000		
			1,245.000

Bardzo zły zbiór oliwek w ostatnim roku wywołał znaczny spadek światowej produkcji oliwy, która według szacunków wyniosła 500.000 ton.

- 2/ Na str.21 w 10 wierszu od dołu winno być: na str.23 przedstawiamy w skrócie wyliczenie ....."
- 3/ Na str.31 w drugim wierszu od dołu zamiast: "zakłady wydobywające magnezyt z wody morskiej", winno być "zakłady wydobywające magnes z wody morskiej".
- 4/ Na str.48 w zestawieniu odnoszącym się do eksportu bawełny ze Stanów Zjednoczonych w okresie 1.VIII-24.X., pierwsza kolumna cyfr odnosi się do eksportu bawełny w sezonie 1951/52, natomiast druga w sezonie 1950/51, czyli odwrotnie niż podano w tekście.
- 5/ Na str.49 w notatce dotyczącej Pakistanu w trzecim wierszu od dołu zamiast "w momencie podziału Indii w Pakistanie znalazło się 177.000 wrzecion i 5.330 warsztatów tkackich", winno być ..... 177.000 wrzecion i 4.824 warsztatów tkackich".

